

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Postiyrietysten osallistuminen postin yleispalvelun kustannusten korvaamiseen

Liikenne- ja viestintäministeriön

visio

Hyvinvointia ja kilpailukykyä hyvillä yhteyksillä

toiminta-ajatus

Liikenne- ja viestintäministeriö edistää väestön hyvinvointia ja elinkeinoelämän kilpailukykyä. Huolehdimme toimivista, turvallisista ja edullisista yhteyksistä.

arvot

Rohkeus

Oikeudenmukaisuus

Yhteistyö

Julkaisun päivämäärä
30.10.2014

Julkaisun nimi

Postiyriyten osallistuminen postin yleispalvelun kustannusten korvaamiseen

Tekijät

VALOR Partners Oy: KTM Pekka Passi, DI Johan Haataja

Toimeksiantaja ja asettamispäivämäärä

Liikenne- ja viestintäministeriö 20.12.2013

Julkaisusarjan nimi ja numero

Liikenne- ja viestintäministeriön
julkaisu 27/2014

ISSN

(verkkojulkaisu) 1795-4045

ISBN

(verkkojulkaisu) 978-952-243-428-9

URN

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-428-9>

Asiasanat

Posti, postimarkkina, postipalvelut

Yhteyshenkilö

Elina Thorström, puh. 0295 342 393

Muut tiedot

Selvitys on valmistunut kesäkuussa 2014

Tiivistelmä

Työssä kartoitetaan kirjepostin jakeluun parhaimmin soveltuvat yritykset Suomessa sekä arvioidaan kuinka merkittävää kirjepostin jakelutoimintaa nämä toimijat voisivat tulevaisuudessa harjoittaa. Arvion pohjalta lasketaan kuinka suurelta osin uudet postiyriytkset voisivat osallistua postin yleispalvelun nettokustannusten kattamiseen postilain mukaisesti sekä esitetään suositus millä mekanismilla tukimaksut pitäisi kerätä. Lopuksi esitetään arvio tarpeesta päivittää kirjepostin jakelumarkkinoille pääsyä koskevia säännöksiä. Selvitys on toteutettu haastattelemalla 13:a potentiaalisinta kirjepostin jakelun "haastajayritystä", jotka ovat lähinnä sanomalehtien varhaisjakeluyrityksiä ja joista kaksi (Ilves Jakelu ja Esan Kirjapaino) on jo hakenut ja saanut kirjepostin jakeluun oikeuttavan toimiluvan.

Kirjepostitoimintaa harjoittavilta yrityksiltä kerättävillä tukimaksuilla on tarkoitus korvata postin yleispalvelun tarjoajalle (Itellalle) kilpailun lisääntymisen aiheuttamaa kannattavuuden heikkenemistä, jolloin yleispalvelun tarjoaminen laadukkaana koko Suomessa saataisiin varmistettua. Huomattakoon, että todennettua tuen tarvetta yleispalvelun turvaamiseksi ei tällä hetkellä ole, ja tukimaksuja aletaan kerätä vasta, jos tällainen tarve todetaan.

Kirjepostin jakelumarkkinan kehitystä arvioidaan kolmen skenaarion kautta: perusskenario, konservatiivinen ja radikaali skenario. Perusskenariossa haastajayriyten euromääräinen markkinaosuus koko kirjejakelumarkkinasta nousee 3-4 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Luotettavimmaksi, tarkimmaksi ja tasapuolisimmaksi mekanismiksi postin yleispalvelun tukimaksujen keräämiseksi katsotaan liikevaihtoperusteinen tukimaksu, jonka perusteena on toimiluvan mahdollistaman kirjepostitoiminnan liikevaihto pois lukien yleispalvelukirjeet (eli tuettava liiketoiminta ei kasvata tukimaksuja). Vaikuttaa kuitenkin siltä, että jos tukimaksut otetaan käyttöön, maksujen laskentaan ja seurantaan vaadittavien resurssien kustannus saattaa ylittää haastajayriytkiltä kerättävissä olevien tukimaksujen yhteisumman.

Regulaation osalta merkittävimäksi kehitystarpeeksi katsotaan tarve lisätä postilakiin maininta toisten postiyriyten verkkoon pääsystä ja/tai toisten postiyriyten lähettämien kirjeiden välitysvelvollisuudesta kustannussuuntautunein ja syrjimättömin ehdoin, jotka eivät muodosta estettä toisen postiyriyten toiminnalle.

Publiceringsdatum
30.10.2014

Publikation

Deltagande av postoperatörer i kostnaderna för samhällsomfattande posttjänster

Författare

VALOR Partners Oy: EM Pekka Passi, DI Johan Haataja

Tillsatt av och datum

Kommunikationsministeriet 20.12.2013

Publikationsseriens namn och nummer

Kommunikationsministeriets
publikationer 27/2014

ISSN (webbpublikation) 1795-4045

ISBN (webbpublikation) 978-952-243-428-9

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-428-9>

Ämnesord

Post, postmarknad, posttjänster

Kontaktperson

Elina Thorström, puh. 0295 342 393

Rapportens språk

Finska

Övriga uppgifter

Studien blev klar i juni 2014

Sammandrag

Studien kartlägger de mest potentiella nya aktörerna på brevdistributionsmarknaden i Finland och uppskattar hur omfattande brevdistribution dessa företag kan bedriva i framtiden. Uppskattningen används för att beräkna i vilken utsträckning de nya postföretagen skulle kunna delta i nettokostnaderna för de samhällsomfattande posttjänsterna (i enlighet med postlagen). I studien ges också en rekommendation för den mekanism genom vilken stödbetalningar bör samlas in. Slutligen uppskattas behovet av att uppdatera regleringen om inträde på brevdistributionsmarknaden. Studien genomfördes genom att intervjua 13 av de mest potentiella nya brev distributionsföretag som i huvudsak är tidningsdistributionsföretag. Två av dessa företag (Ilves Jakelu och Esan Kirjapaino) har redan ansökt om och fått koncession för att distribuera brevpöst.

Syftet med det stöd som man avser samla in av brevdistributörer ska användas för att kompensera den operatör som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster (Itella) för försämrade lönsamhet till följd av ökad konkurrens och för att säkerställa tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster i hela landet. För närvarande finns det dock inget påvisat behov att samla in stödbetalningar.

Tre scenarier används för att uppskatta utvecklingen av brevdistributionsmarknaden i Finland: ett grundscenariot, ett konservativt scenariot och ett radikalt scenariot. I grundscenariot stiger de nya postföretagens totala (värdebaserade) marknadsandel på brevdistributionsmarknaden till 3-4 procent 2020.

Den mest tillförlitliga, exakta och icke-diskriminerande mekanismen för att fastställa stödbetalningar är en intäktsbaserad modell. I denna modell fastställs stödbeloppet på basis av den omsättning som möjliggjorts genom koncessionen för att distribuera brevpöst (exklusive brev inom de samhällsomfattande tjänsterna så att den verksamhet som stöds inte höjer stödbeloppet) Om stödbetalningar införs kan kostnaderna för beräkning och uppföljning av betalningarna dock bli större än summan av det stöd som samlas in av nya aktörer.

Det viktigaste förslaget för att uppdatera postlagen är att lägga till ett villkor som garanterar tillgång till de nätverk av andra postoperatörer och/eller skyldighet för postoperatörer att förmedla andra operatörers brevpöst till kostnadsorienterade och icke-diskriminerande villkor som inte hindrar andra operatörers verksamhet.

Date
30 October 2014

Title of publication
Participation of postal operators in the costs of postal universal service obligation

Author(s)
VALOR Partners Oy: Pekka Passi (M.Sc.), Johan Haataja (M.Sc.)

Commissioned by, date
The Ministry of Transport and Communications, December 20, 2013

Publication series and number
Publications of the Ministry of
Transport and Communications
27/2014

ISSN (online) 1795-4045
ISBN (online) 978-952-243-428-9
URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-428-9>

Keywords
Post, postal market , postal services

Contact person
Ms. Elina Thorström

Language of the report
Finnish

Other information
The study was completed in June 2014.

Abstract

The study maps the most potential new entrants to the distribution market of letter mail in Finland and estimates the scale of letter mail distribution activities of these companies in the future. The estimate is used to calculate to what extent new postal companies could participate in the net costs of the universal postal service in accordance with the postal law. The study also makes a recommendation on the mechanism by which the support payments should be collected. Finally, the study makes an estimate of the need to update regulation regarding access to letter mail distribution market. The study was conducted by interviewing 13 of the most potential new letter mail distribution companies which are mostly newspaper distribution companies. Two of these companies (Ilves Jakelu and Esan Kirjapaino) have already applied for and received a license to distribute letter mail.

Support payments collected from letter mail distributors are used to compensate the universal postal service provider (Itella) for deterioration in profitability caused by increased competition and to ensure universal service provision in the whole of Finland. However, currently there is no verified need to introduce and collect support payments.

Three scenarios are used to estimate the development of letter mail distribution market: baseline scenario, conservative scenario and radical scenario. In the baseline scenario, the new entrants' total (value-based) market share of letter distribution market rises to 3-4 per cent by 2020.

The most reliable, accurate and non-discriminatory mechanism for determining support payments is found to be revenue-based model. In this model, payments are collected in proportion to net sales made possible by the license to distribute letter mail items (excluding letters of universal service so that involvement in the supported business does not increase support payments). It appears, however, that if support payments are introduced, the costs for calculating and monitoring the payments may exceed the sum of payments collectable from new entrants.

The main update proposal regarding the postal law is to add a clause ensuring access to the networks of other postal operators and/or obligation for postal operators to convey other operators' letter mail at cost-oriented, non-discriminatory terms and conditions which do not constitute an obstacle to other operators' activities.

Esipuhe

Postilaki tuli voimaan kesäkuun alussa 2011. Lain nojalla on myönnetty neljä toimilupaa kirjepostitoimintaan, yksi valtakunnallinen ja kolme alueellista toimilupaa. Alma Manu Oy:n toimilupa on myönnetty tämän selvityksen toteuttamisen jälkeen. Selvityksen tarkoituksena on luoda katsaus postinjakelun markkinatilanteeseen ja arvioida markkinoiden kehitystä kartoittamalla alan potentiaaliset toimijat.

Postilain yleispalvelua koskevalla sääntelyllä turvataan kaikille postin peruspalvelut. Laki sisältää myös sääntelymekanismin postin yleispalvelun rahoittamiseksi, jos yleispalvelun tarjoaminen muodostaa yleispalvelun tarjoajalle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen. Liikenne- ja viestintäministeriön asettama työryhmä antoi huhtikuussa 2012 selvityksensä siitä, miten postilain rahoitusmekanismi voidaan käytännössä toteuttaa. Selvityksessä päivitetään edellä mainitun työryhmän ehdotukset postimarkkinoiden tämänhetkisen ja tulevaisuuden kehityksen valossa.

Selvityksen on laatinut VALOR Partners Oy. Selvityksessä esitetyt näkemykset, johtopäätökset ja suositukset ovat tekijöiden omia, eivätkä ne edusta liikenne- ja viestintäministeriön kantaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää selvityksen tekijöitä kattavasta ja hyvin tehdystä työstä.

Helsingissä, 30. päivänä lokakuuta 2014

Elina Thorström
neuvotteleva virkamies

Sisällysluettelo

Esipuhe	1
Sisällysluettelo	2
1. Johdanto	3
1.1 Selvityksen tausta ja tavoite.....	3
1.2 Raportin rakenne.....	5
1.3 Tutkimusmenetelmät	5
2. Katsaus postinjakelun markkinatilanteeseen	6
3. Skenaariot kirjepostin jakelun markkinakehityksestä	9
3.1 Tarkastellut yritykset	9
3.2 Skenaariot kirjeiden jakeluvolyymien ja hintojen kehitykselle 2014–2020.....	10
3.3 Skenaariot kirjepostin jakelumarkkinan kehitykselle vuoteen 2020	11
4. Arvio kirjejakelijoilta kerättävissä olevista tukimaksuista	15
4.1 Vaihtoehtoiset mallit tukimaksujen keräämiseksi	15
4.2 Tukimaksut liikevaihtoon perustuvassa mallissa	15
4.3 Tukimaksut kirjevolyymeihin perustuvassa mallissa	17
5. Tarpeet kehittää kirjepostin jakelun regulaatiota	20
6. Yhteenveto	23
LIITE: Potentiaalisten kirjepostijakeluyritysten kuvaukset.....	25
Alma Manu Oy.....	25
Bring Express Suomi Oy	25
ESA Jakelut Oy.....	26
Etelä-Savon Viestintä Oy	26
Ilves Jakelu Oy.....	27
Jakelukulma Oy	27
Janton-konserni.....	28
Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj	28
Marva Group -konserni	29
Oulun Jakelutoimisto Oy	29
Sanomalehti Karjalainen Oy	30
Savon Jakelu Oy	30
TS-Yhtymä.....	31

1. Johdanto

Tämä selvitys on toteutettu liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta liittyen ministeriön ennakkointityöhön.

1.1 Selvityksen tausta ja tavoite

Postilain 33 §:n 2 momentin mukaan muiden postiyriyten tulee osallistua nettokustannusten korvaamiseen yleispalvelun tarjoajalle. Säännöksessä todetaan edelleen, että muiden postiyriyten maksaman korvauksen määräytymisestä ja perusteista säädetään erikseen lailla.

Postiyriyksillä tarkoitetaan lain 2 §:n kohdan 7 mukaan toimiluvan haltijaa. Tämän vuoksi kustannusten korvaamiseen voivat postilain nojalla osallistua vain toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat toimijat. Korvausta ei postilain nojalla voida siis periä sellaisilta toimijoilta, joiden toiminta ei ole toimiluvanvaraista. Postilain soveltamisalan ulkopuolella olevaa toimintaa on postilain 1 §:n 3 momentin mukaan esimerkiksi sanoma- ja aikakauslehtien jakelu, osoitteettomia lähetyksiä koskeva palveluntarjonta, pienimuotoinen ja taloudelliselta merkitykseltään vähäinen kirjelähetystoiminta, kuriiripalvelut, postipakettipalvelut, jotka eivät kuulu yleispalveluun, ja elinkeinonharjoittajan omaan toimintaan liittyvä postitoiminta sekä kansainvälinen postitoiminta siltä osin kuin Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta johtuu muuta. (lähde: Postin yleispalvelun rahoitus. LVM:n Julkaisuja 9/2012)

Käytännössä siis nettokustannusten korvaamiseen osallistumista voidaan vaatia vain kirjelähetystyksiä koskevaa postitoimintaa harjoittavilta yrityksiltä. Tällä hetkellä kirjelähetysten postitoimintaan on Itellan (Itella Posti Oy) lisäksi myönnetty toimiluvat kahdelle yritykselle: Ilves Jakelu Oy:lle ja Esan Kirjapaino Oy:lle. Moni muukin kotimainen sanomalehtien varhaisjakeluyhtiö on kuitenkin ilmaissut kiinnostuksensa kirjepostin jakeluun.

Kirjepostitoimintaa harjoittavilta yrityksiltä kerättävillä tukimaksuilla on tarkoitus korvata postin yleispalvelun tarjoajalle (Itellalle) kilpailun lisääntymisen ja ns. kermankuorijoiden ilmestymisen aiheuttamaa kannattavuuden heikkenemistä. Tukimaksujen idea on se, että kilpailijoiden markkinaosuuden kasvaessa ne joutuvat yhä suuremmalla osuudella osallistumaan postin yleispalvelun kustannusten kattamiseen. Näin ollen yleispalvelun tarjoaja ei merkittävästi kärsisi kilpailun lisääntymisestä ja yleispalvelun tarjoaminen laadukkaana koko Suomessa saataisiin varmistettua. Huomattakoon, että todennettua tuen tarvetta yleispalvelun turvaamiseksi ei Suomessa tällä hetkellä ole, ja tukimaksuja aletaan kerätä vasta, jos tällainen tuen tarve todetaan.

Euroopassa vastaavia mekanismeja on kirjattu postilakiin ainakin Saksassa, Tanskassa, Espanjassa ja Ranskassa. Espanjassa ja Ranskassa vastaavat tukimaksut ovat jo käytössä. Saksassa ne aktivoituvat, jos yleispalveluun kuuluvia palveluita ei enää tarjota jollain maantieteellisellä alueella. Tanskassa ne puolestaan aktivoituvat, jos yleispalvelutoimija alkaa vaatia kompensatiota yleispalvelun tarjoamisen aiheuttaman kohtuuttoman taloudellisen rasitteen vuoksi.

Huomattakoon, että kaikissa neljässä em. maassa myös yleispalvelutoimija osallistuu tukimaksujen maksamiseen. Niitä ei siis periä ainoastaan ns. kermankuorijoilta, vaan tasapuolisesti kaikilta postitoimiluvan saaneilta yrityksiltä. Tärkein syy tähän on se, että postidirektiivi edellyttää, että rahoitusmekanismi perustuu syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatteisiin – yleispalvelun tarjoajan jättäminen maksun ulkopuolelle loukkaisi näitä periaatteita. Lisäksi haastajapostioperaattoreiden markkinaosuus on Euroopan maissa niin pieni, että näiltä ei voida kerätä absoluuttisesti kovin suuria summia – tällöin valtio joutuisi osallistumaan yleispalvelun kustannusten kattamiseen. Kolmas syy on se, että jos yleispalvelutoimija ei osallistuisi tukien maksuun, sillä olisi

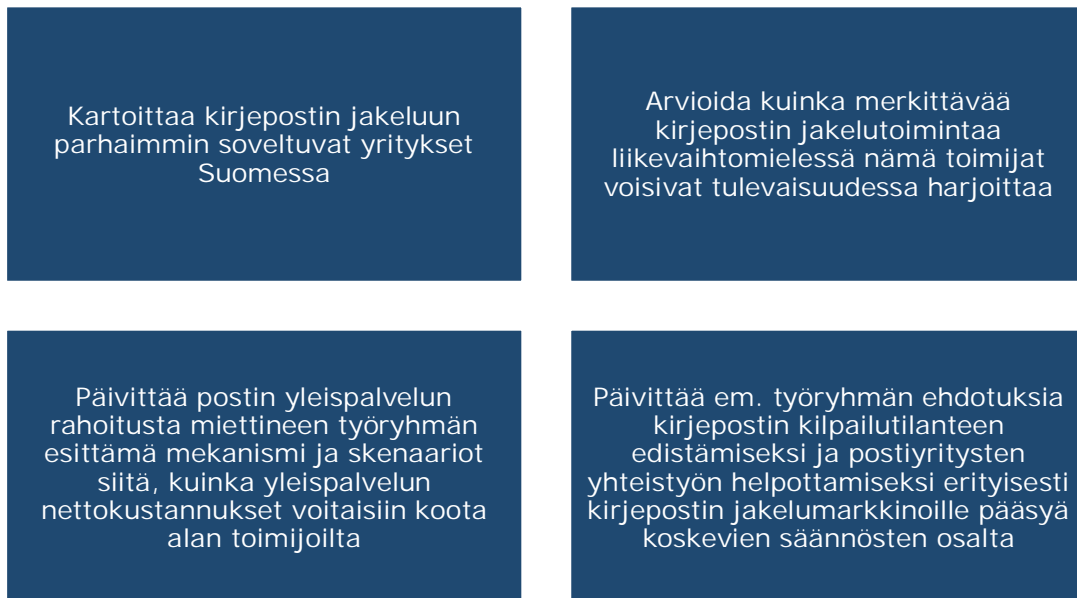
suurempi insenttiivi lopettaa postin yleispalvelujen tarjonta kannattamattomilla alueilla ja lisäksi yliarvioida toiminnasta sille aiheutuvaa taloudellista rasitetta.

Tukimaksujen jakamiseen postiyritysten kesken on käytetty kahta eri mallia. Saksassa ja Espanjassa maksu perustuu postiyritysten liikevaihtoon. Tanskassa ja Ranskassa maksut kerätään puolestaan lähetykskohtaisena maksuna eli lähetyksmäärien suhteessa.

LVM:n yleispalvelun rahoitusta selvittänyt työryhmä päätyi loppuraportissaan ehdottamaan, että maksuvelvollisia olisivat postilain mukaista toimiluvanvaraista postitoimintaa, eli kirjelähetyksiä koskevaa toimintaa harjoittavat postiyrietykset. Maksua suoritettaisiin toimiluvanvaraisesta postitoiminnasta lukuun ottamatta yleispalveluun kuuluvaa toimintaa. Näin ollen tuettavasta toiminnasta ei olisi suoritettava maksua. Maksun määrä määriteltäisiin siten, että se vastaisi postilain perusteella yleispalvelun tarjoajalle kulloinkin valtion varoista maksettavaa korvausta. Maksun peruste olisi postipalvelun myyntihinta ilman arvonnisäveron osuutta. Maksun määrä ei kuitenkaan saisi kasvaa niin suureksi, että maksusta muodostuisi markkinoille tulon este.

Julkisuudessa on viime aikoina käyty keskustelua Itellan mahdollisuudesta ja tarpeesta hyödyntää lain suomaa mahdollisuutta hakea valtiolta korvausta postin yleispalvelutoiminnan nettokustannuksista (siltä osin, kun ne muodostavat yhtiölle kohtuuttoman taloudellisen rasitteen). LVM haluaa selvittää kuinka suuri osa yleispalvelun nettokustannuksista voitaisiin tulevaisuudessa kerätä nykyisiltä ja potentiaalisilta postiyrietyksiltä. Lisäksi LVM haluaa päivittää yleispalvelun rahoitusta pohtineen työryhmän esitykset kustannusten kohdentamismekanismiksi ja toimenpiteistä mm. kirjepostin jakelumarkkinoille pääsyn edistämiseksi

Alla Kuvassa 1 on esitetty tiivistetysti tämän selvityksen tavoitteet.

Kuva 1. Selvityksen tavoitteet

1.2 Raportin rakenne

1	Raportin ensimmäinen luku on johdanto selvitykseen, jossa käsitellään selvityksen tausta ja tavoite, tutkimuksen rakenne ja tutkimusmenetelmät
2	Toisessa luvussa esitetään katsaus postinjakelun markkinatilanteeseen ja varhaisjakeluverkkojen mahdollisiin muutoksiin
3	Kolmannessa luvussa esitetään skenaariot kirjepostin jakelun markkinakehityksestä
4	Neljännessä luvussa vertaillaan vaihtoehtoisia malleja tukimaksujen keräämiseksi sekä esitetään arvio kirjekäkelijöiltä kerättävissä olevista tukimaksuista
5	Viidennessä luvussa käsitellään tarpeita kehittää kirjepostin jakelun regulaatiota
6	Kuudennessä luvussa esitetään yhteenveto selvityksestä
L1	Liitteessä 1 esitetään kuvaukset potentiaalisista kirjepostijakeluyrityksistä

1.3 Tutkimusmenetelmät

Selvityksessä tehty potentiaalisten (uusien) kirjepostin jakelijoiden alustava kartoitus ja niiden liikevaihtopotentiaalain arviointi toteutettiin normaalina desk-top-työnä tilinpäätöstietokantoja ja muita taustatietoja hyödyntämällä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään konsulttien aiemmissa aiheeseen liittyvissä selvityksissä valmistelemaa aineistoa. Kartoitusta ja arvioita tarkennettiin ja testattiin potentiaalisten kirjepostijakeluyritysten toimitusjohtajien tai jakelupäällikköjen kanssa käydyissä haastatteluissa ja keskusteluissa. Haastatteluissa pyydettiin lisäksi toimijoiden kommentteja markkinoille pääsyn helpottamiseksi sekä esimerkiksi mahdollisista tarpeista ja ehdoista muiden kirjekäkelijöiden jakeluverkkoon pääsemiseksi.

Selvityksen kuluessa haastateltiin seuraavat yritykset:

- Alma Manu Oy
- Bring Express Suomi Oy
- ESA Jakelut Oy
- Etelä-Savon Viestintä Oy
- Ilves Jakelu Oy
- Jakelukulma Oy
- Janton-konserni / SSM Jakeluryhmä
- Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj
- Marva Group -konserni (ent. Länsi-Suomi Yhtymä)
- Oulun Jakelutoimisto Oy
- Sanomalehti Karjalainen Oy
- Savon Jakelu Oy
- TS-Yhtymä

2. Katsaus postinjakelun markkinatilanteeseen

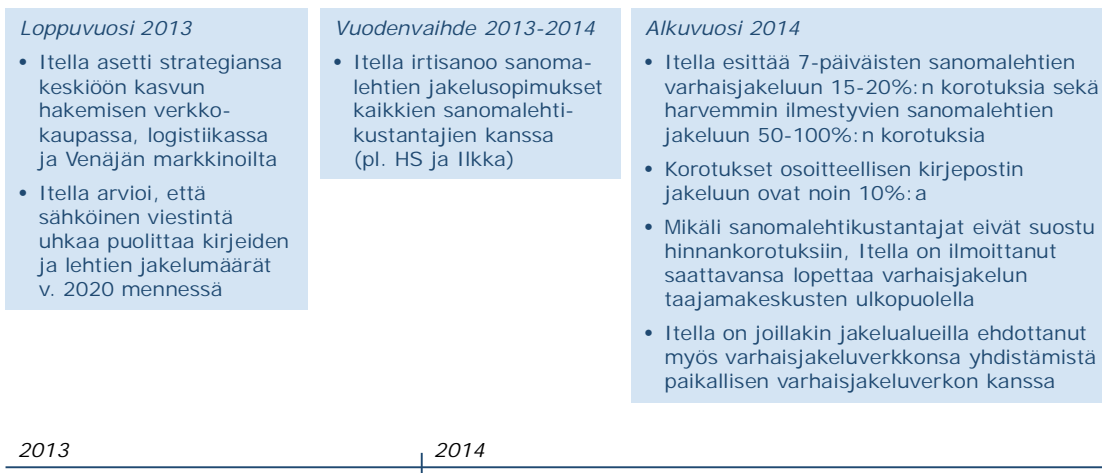
Suomessa kirjelähetysten postitoimintaan on tähän mennessä myönnetty kolme toimilupaa: Itellalle koko maahan, Ilves Jakelulle alueellinen toimilupa Kanta-Hämeeseen ja Esan Kirjapainolle alueellinen toimilupa pääasiassa Päijät-Hämeeseen. Ilves Jakelu ja Esan Kirjapaino molemmat ovat valittaneet saamansa toimiluvan ehdoista, mutta ainakin Ilves Jakelu on ilmoittanut aikeistaan aloittaa joka tapauksessa kirjapostin jakelu toimilupa-alueellaan vuoden 2014 aikana.

Luvanhaltija	Toimilupa-alue	Voimassaolo
Itella Posti Oy	Koko maa (pl. Ahvenanmaa)	31.12.2021 asti
Esan Kirjapaino Oy ⁽¹⁾	Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Iitti, Joutsa, Kuhmoinen, Kärkölä, Lahti, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Pertunmaa ja Sysmä	2.3.2022 asti
Ilves Jakelu Oy ⁽²⁾	Forssa, Hattula, Hausjärvi, Humpplila, Hämeenlinna, Janakkala, Jokioinen, Loppi, Riihimäki, Tammela ja Ypäjä	30.1.2024 asti

Kuva 2. Kirjelähetysten postitoimintaan myönnetyt toimiluvat

Varsin moni muukin sanomalehtien varhaisjakelua tällä hetkellä tekevä sanomalehtikustantaja mainitsi haastatteluissa olevansa kiinnostunut aloittamaan kirjepostin jakelun varhaisjakeluverkkonsa alueella. Moni mainitsi kuitenkin myös seuraavansa millaiset toimilupaehdot Ilves Jakelu ja Esan Kirjapaino lopulta saavat ja miten ne saavat kirjeiden jakelun käynnistymään. Lisäksi kirjepostin ja sanomalehtien jakelumarkkinoiden tilannetta heiluttelevat Itellan viimeaikaiset toimenpiteet, joilla saattaa olla merkittäviä vaikutuksia myös kirjepostin jakelun kehittymiseen.

Kuvaan 3 on tiivistetty viimeaikaisia tapahtumia postinjakelumarkkinoilla. Itella päivitti strategiansa loppuvuonna 2013 ja asetti strategiansa keskiöön kasvun hakemisen verkkokaupassa, logistiikassa ja Venäjän markkinoilta. Samalla Itella arvioi, että sähköinen viestintä uhkaa puolittaa kirjeiden ja lehtien jakelumäärät vuoteen 2020 mennessä.

Kuva 3. Viimeaikaisia tapahtumia postinjakelumarkkinoilla (lähde: Itellan tiedotteet, postitoimijoiden haastattelut)

Strategisten linjaustensa seurauksena Itella irtisanoi vuodenvaihteessa 2013–2014 sanomalehtien jakelusopimukset kaikkien sanomalehtikustantajien kanssa (pois lukien Helsingin Sanomat ja Ilkka). Itella esitti 7-päiväisten sanomalehtien varhaisjakeluun vähintään 15–20%:n korotuksia sekä harvemmin ilmestyvien sanomalehtien jakeluun jopa 50–100%:n korotuksia. Itellan esittämät korotukset osoitteellisen kirjepostin jakeluun olivat noin 10%:n luokkaa. Itella viestitti, että mikäli sanomalehtikustantajat eivät suostu hinnankorotuksiin, Itella saattaa lopettaa varhaisjakelun joidenkin taajamakeskusten ulkopuolisilla haja-asutusalueilla. Lisäksi joillakin jakelualueilla Itella myös ehdotti oman varhaisjakeluverkkonsa yhdistämistä paikallisen varhaisjakeluverkon kanssa jakeluvolyymien kasvattamiseksi.

Itellan toimenpiteet jättivät sanomalehtikustantajille potentiaalisesti neljä etenemisvaihtoehtoa:

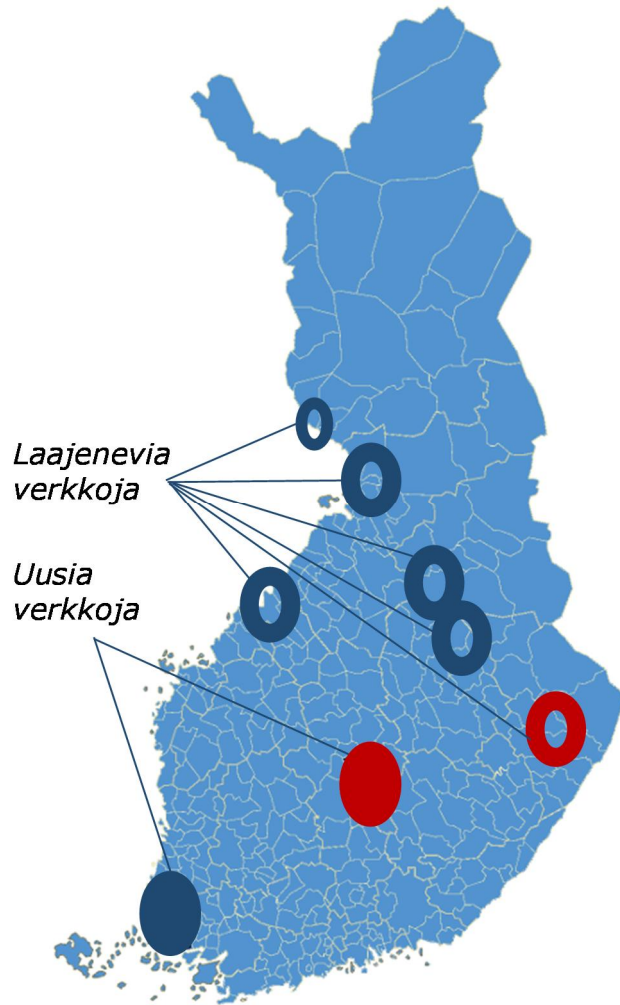
- 1 Suostua Itellaan esittämiin merkittäviin hinnankorotuksiin
- 2 Heikentää osan asiakkaista palvelutasoa (aamujakelusta perusjakeluun)
- 3 Perustaa alueellinen yhteisyritys Itellan kanssa varhaisjakelun hoitamiseksi
- 4 Alkaa hoitaa Itellan aiemmin hoitamaa varhaisjakelua itse (laajentamalla omaa varhaisjakeluverkkoja tai ostamalla Itellan verkon osia)

Kuva 4. Sanomalehtikustantajien toimenpidevaihtoehdot Itellan toimenpiteiden seurauksena

Jos moni sanomalehtikustantaja päätyy vaihtoehtoon 4 eli alkaa hoitaa Itellan aiemmin hoitamaa varhaisjakelua itse, tällä saattaa olla merkittäviä vaikutuksia kirjepostin markkinaosuuskehitykseen tulevaisuudessa. Esimerkiksi helmikuun lopulla 2014 TS-Yhtymä ja Itella julkistivat kaupan, jolla Itellan varhaisjakeluverkko Lounais-Suomessa siirtyy TS-Yhtymän haltuun. Huhtikuun alussa Savon Jakelu ilmoitti, että se laajentaa sanomalehtien varhaisjakeluverkkoaan Itellan aiemmin hoitamille alueille Pohjois-Savossa ja Etelä-Savon pohjoisosissa lokakuusta 2014 alkaen, ja Itella lakkauttaa oman verkkonsa alueella. Sanomalehtikustantajien omien varhaisjakeluverkkojen laajeneminen kasvattaa niiden potentiaalista markkinaosuutta myös kirjepostin jakelussa (jos yhtiöt aloittavat myöhemmin myös kirjepostin jakelun). Kehitys voi tapahtua kahta kautta:

1. Kustantaja laajentaa nykyistä varhaisjakeluverkkoaan reuna-alueilta, joiden varhaisjakelun Itella on aiemmin hoitanut, mutta joita se ei aio enää jatkossa hoitaa (tai vaatii kohtuuttomia hinnankorotuksia)
2. Kustantaja perustaa kokonaan uuden jakeluverkon alueelle, jolla Itella on aiemmin hoitanut varhaisjakelun kokonaan (jos kustantaja katsoo tämän pitkällä tähtäimellä järkevämmäksi toimintamalliksi hinnankorotuksiin suostumisen sijaan)

Kuvassa 5 esitetään yhteenveto alueista, joilla Itellan varhaisjakeluliikeverkko on korvautumassa muiden toimijoiden hoitamalla varhaisjakelulla. Punaisella merkityt alueet ovat potentiaalisia muutosalueita, joiden osalta päätöksiä ei ole esitetty julkisuudessa. Epäselvä tilanne postinjakelumarkkinoilla ja siihen liittyvä varhaisjakeluverkkojen muutostila lisää myös kirjepostin jakelun tulevaisuuden markkinaosuuskehitykseen liittyvää epävarmuutta.

Kuva 5. Alueet, joilla sanomalehtiyritysten varhaisjakeluverkot laajenevat nykyisestä (lähde: VALOR analyysi, Itellan tiedotteet; punaisella merkityt alueet ovat potentiaalisia muutosalueita, joiden osalta päätöksiä ei ole esitetty julkisuudessa toukokuun 2014 loppuun mennessä)

3. Skenaariot kirjepostin jakelun markkinakehityksestä

3.1 Tarkastellut yritykset

Kuvassa 6 on luokiteltu potentiaalisia kirjepostin jakeluyrityksiä. Uudet merkittävät kirjepostin jakeluyritykset voivat olla joko nykyisiä sanomalehtien varhaisjakeluyrityksiä, sanomalehtien kustantajia, joilla ei tällä hetkellä ole omaa jakelua, mutta jotka päättävät aloittaa jakelutoiminnan tai muita jakeluyrityksiä, jotka pystyisivät jakelemaan muun toimintansa ohella kirjepostia.

1. Merkittävät nykyiset sanomalehtien varhaisjakeluyritykset

Kaikki merkittävät sanomalehtien varhaisjakeluyritykset on otettu tarkasteluun (11 kpl)

- Itella Posti Oy:tä ei tarkastella, koska sen kasvupotentiaalia kirjepostissa ei suoraan arvioida selvityksessä⁽¹⁾
- Uutisposti Ky:tä ei tarkastella, koska se on pieni ja yhtiömuoto rajoittaa datan saantia

2. Merkittävät sanomalehtien kustantajat, jotka voivat perustaa kokonaan uusia sanomalehtien varhaisjakeluverkkoja

Kokonaan uusia varhaisjakeluverkkoja arvioidaan potentiaalisesti syntyvän Turun ja Jyväskylän seuduille tai Pohjois-Suomeen, mutta näiden perustajayhtiöt kuuluvat jo ryhmään 1 (esim. TS-Yhtymä ja Keski-suomalainen Oyj)

3. Muut potentiaaliset jakeluyritykset, jotka pystyisivät laajentamaan kirjepostin jakeluun

Muista potentiaalisista jakeluyrityksistä tarkastellaan merkittävintä osoitteettoman suorajakelun toimijaa Janton-konsernia sekä norjalaisomisteista, Suomessa vain paketteja jakelevaa Bring Express Suomi Oy:tä, jonka emoyhtiö jakelee kirjeitä Norjassa ja Ruotsissa⁽²⁾

¹⁾ Itellan Postin volyymit lasketaan arvioimalla kokonaiskirjepostimarkkinan volyyminkehitys (osittain Itellalta saatujen tietojen pohjalta) ja vähennetään siitä Itellan kilpailijoiden arvioidut volyymit

²⁾ Nimellä Bring Citymail

Kuva 6. Potentiaalisten kirjepostijakeluyritysten luokittelua

Kuvassa 7 on esitetty tiedot selvityksessä tarkastelluista 13 yrityksestä. Tarkemmat tiedot yrityksistä on esitetty selvityksen liitteessä.

Yritys	Konsernin päälehdet	Pääomistaja	Kotipaikka	Arvio jakelu- liikevaihdosta (M€)
Alma Manu Oy	Aamulehti, Satakunnan kansa, Lapin kansa, Kainuun Sanomat, Pohjolan Sanomat	Alma Media	Tampere	20,0
Bring Express Suomi Oy	-	Box Group AS (Norja)	Helsinki	3,4
ESA Jakelut Oy	Etelä-Suomen Sanomat, Itä-Häme	Esan Kirjapaino Oy	Lahti	8,8
Etelä-Savon Viestintä Oy	Länsi-Savo, Itä-Savo	Länsi-Savo Oy	Mikkeli	2,6
Ilves Jakelu Oy	Hämeen Sanomat	Hämeen Sanomat Oy	Hämeenlinna	5,9
Jakelukulma Oy	Forssan Lehti	Ei tiedossa	Forssa	2,1
Janton-konserni	-	Argan Capital	Helsinki	39,3
Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj	Keskipohjanmaa, Kokkola	Useita ⁽¹⁾	Kokkola	0,6
Marva Group -konserni	Länsi-Suomi, Uusi Rauma	Marvan suku	Rauma	2,0
Oulun Jakelutoimisto Oy	Kaleva	Kaleva Kustannus Oy	Oulu	4,2
Sanomalehti Karjalainen Oy	Karjalainen, Heili	Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj	Joensuu	2,0
Savon Jakelu Oy	Savon Sanomat	Keski-suomalainen Oyj	Kuopio	6,3
TS-Yhtymä	Turun Sanomat, Salon Seudun Sanomat	Ketosen suku	Turku	2,2

Lähteet: yritysten tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

¹⁾ Yhteensä 751 omistajaa

Kuva 7. Selvityksessä tarkastellut yritykset

Kuvassa 8 on analysoitu tarkasteltujen jakeluyritysten potentiaalia laajentua kirjepostin jakeluun. Toimijoiden potentiaaliin vaikuttavat ennen kaikkea nykyisen varhaisjakeluverkoston laajuus, markkinapotentiaali sekä taloudelliset resurssit. Kirjepostin jakelun osalta potentiaalisimmiksi yrityksiksi arvioidaan alueellista toimilupaa kirjepostin jakeluun jo hakeneiden ESA Jakeluiden (Esan Kirjapaino) ja Ilves Jakelun lisäksi Alma Manu, Oulun Jakelutoimisto ja Savon Jakelu.

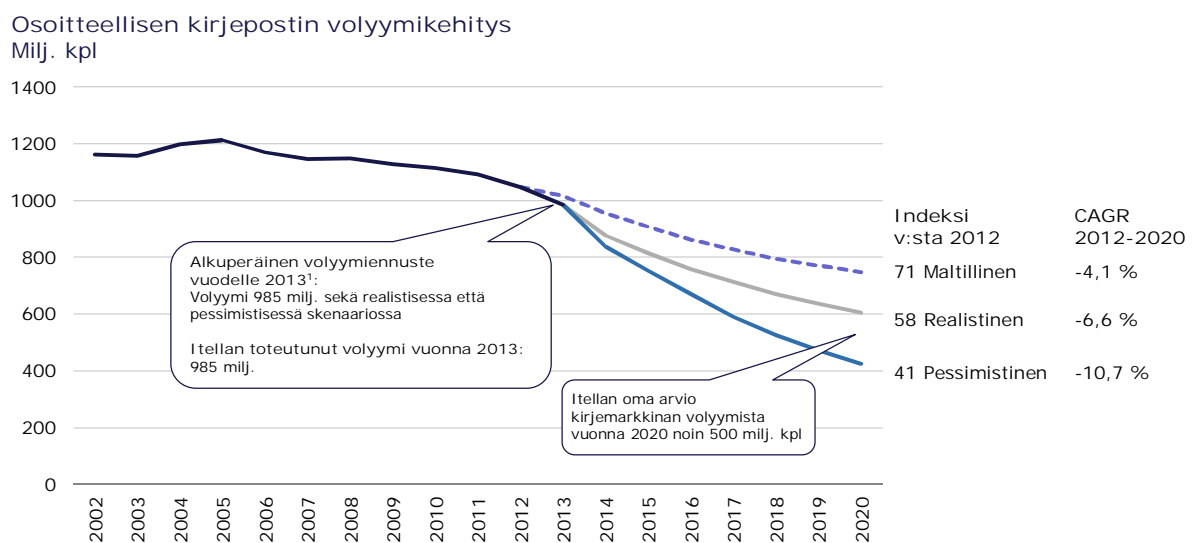
	Arvio nykyisen varhaisjakeluverkoston kpl-volyymistä	Kirjepostin markkinapotentiaali nykyisellä jakelualueella			Taloudelliset resurssit			Potentiaali
		Väkiluku	Väestön-tiheys	Yritysten määrä		Tase (M€)	Omavaraisuus -aste	
#1 Alma Manu Oy	65 milj./v.	Suuri 831 379	7,9 ⁽¹⁾	53 503	Hyvät (emo)	245,0	36,7 %	+++
#2 ESA Jakelut Oy	25 milj./v.	Kohtalainen 218 696	28,7	13 629	Erinomaiset (emo)	31,6	65,7 %	+++
#3 Oulun Jakelutoimisto Oy	20 milj./v.	Kohtalainen 235 268	43,0	11 684	Erinomaiset (emo)	126,3	60,7 %	+++
#4 Savon Jakelu Oy	20 milj./v.	Kohtalainen 220 129	25,3	11 071	Erinomaiset (emo)	115,1	53,7 %	+++
#5 Ilves Jakelu Oy	20 milj./v.	Kohtalainen 140 555	37,0	8 472	Hyvät (emo)	8,9	60,0 %	+++
#6 Etelä-Savon viestintä	12 milj./v.	Pieni 91 103	19,0	3 918	Hyvät	6,5	50,6 %	+
#7 TS-Yhtymä konserni	10 milj./v.	Pieni 54 858	27,6	3 995	Erinomaiset	279,2	75,0 %	+
#8 Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj	10 milj./v.	Pieni 46 773	32,4	2 658	Hyvät	44,4	45,8 %	+
#9 Jakelukulma Oy	10 milj./v.	Pieni 34 917	24,9	2 376	Hyvät (emo)	42,7	41,8 %	+
#10 Sanomalehti Karjalainen Oy	8 milj./v.	Pieni 74 168	31,1	3 796	Erinomaiset (emo)	73,6	57,3 %	+
#11 Marva Group	8 milj./v.	Pieni 39 842	80,4	2 860	Hyvät	13,3	46,1 %	+
#12 Janton konserni	-	Suuri (esim. pk-seutu)			Hyvät	10,8	48,8 %	?
#13 Bring Express Suomi Oy	-	Suuri (esim. pk-seutu)			Hyvät (emo)	-	-	?

1) Sisältää kaikki kunnat, joissa yhtiöllä on jakeluverkoja – tosin jakeluverkot ulottuvat Lapissa vain kuntien keskustaajamiin, joten nykyisen jakeluverkon väestötiheys on merkittävästi suurempi

Kuva 8. Arvio tarkasteltujen jakeluyritysten potentiaalista laajentua kirjepostin jakeluun (Lähde: VALOR-analyysi)

3.2 Skenaariot kirjeiden jakeluvolyymien ja hintojen kehitykselle 2014–2020

Kuvassa 9 esitetään vuoteen 2020 ulottuvat skenaariot kirjeiden jakeluvolyymien kehitykselle, joita käytetään markkinaosuusarvioiden pohjana.

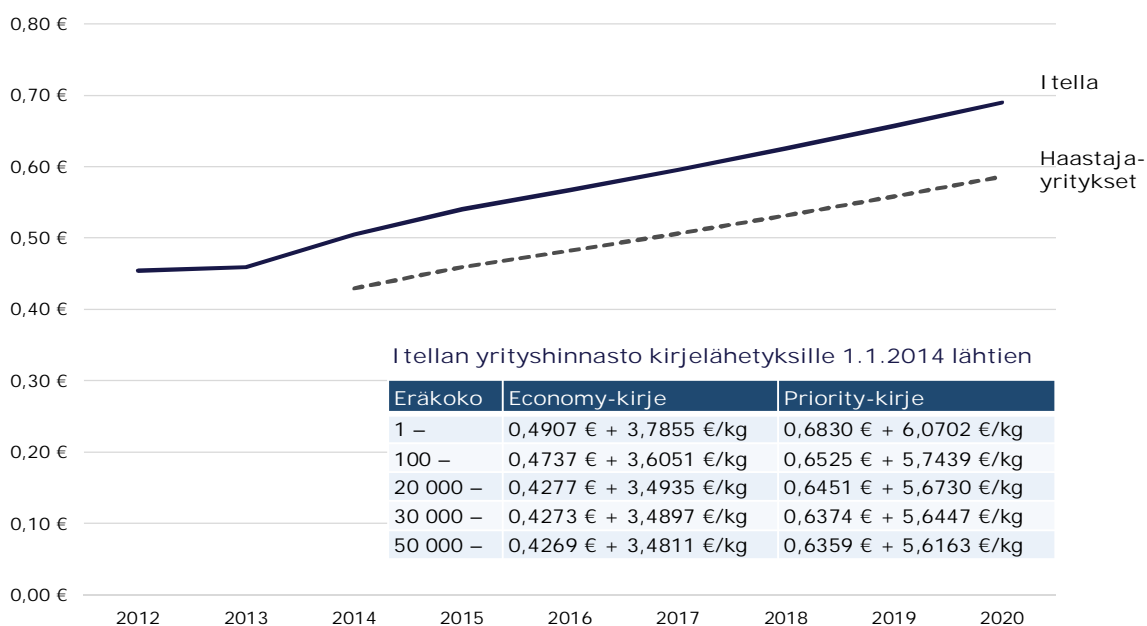
Kuva 9. Arvio tarkasteltujen jakeluyritysten potentiaalista laajentua kirjepostin jakeluun (Lähde: Postimarkkinan tulevaisuudennäkymät, LVM:n julkaisu 16 / 2013, VALORin toteuttama selvitys)

Viimeisimmän tiedon valossa pidämme todennäköisimpänä, että volyymikehitys noudattaa realistista tai pessimististä skenaariota vuosina 2014–2020. Realistisessa skenaariossa kirjepostin volyymeistä häviää reilut 40%:a ja pessimistisessä noin 60%:a vuoteen 2020 mennessä vuoden 2012 tasoon verrattuna.

Kuvassa 10 esitetään puolestaan ennuste yritysten kirjelähetysten keskimääräisen hinnan kehitykselle Itellan ja haastajayritysten verkoissa vuosina 2014–2020. Haastajayritysten (muut kirjepostin jakeluyritykset kuin Itella) tarkoituksena on jakaa nimenomaan sopimusasiakkaiden (yritysten ja organisaatioiden) kirjepostia – ei yksityishenkilöiden kirjepostia.

Itella korotti vuoden 2014 alussa Economy-kirjeiden hintoja keskimäärin 9,5 %:a ja Priority-kirjeiden hintoja keskimäärin 12,5 %:a. Arviomme mukaan vuonna 2014 yritysten kirjelähetysten keskimääräinen hinta Itellan verkossa on 0,505 €/kirje. Ennustamme, että volyymien laskiessa Itella korottaa kirjeiden hintoja keskimäärin 7%:a vuonna 2015 ja 5%:a vuosittain vuosina 2016–2020. Haastajayritysten keskimääräisten hintojen ennustamme olevan 15%:a edullisempia kuin Itellan, jolloin asiakkaiden kannalta haastajayritysten tarjoaman vaihtoehdon katsotaan olevan tarpeeksi kiinnostava.

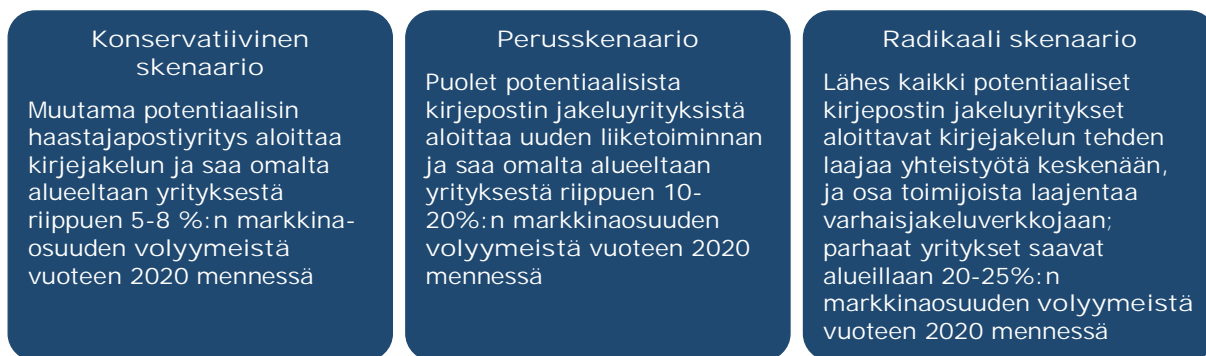
Ennuste yritysten kirjelähetysten keskimääräisen hinnan kehityksestä
Itellan ja haastajayritysten verkoissa vuosina 2014–2020
Keskimääräinen hinta, €/kirje

Kuva 10. Arvio yritysten lähettämien kirjeiden hintakehityksestä (Lähde: VALOR-analyysi)

3.3 Skenaariot kirjepostin jakelumarkkinan kehitykselle vuoteen 2020

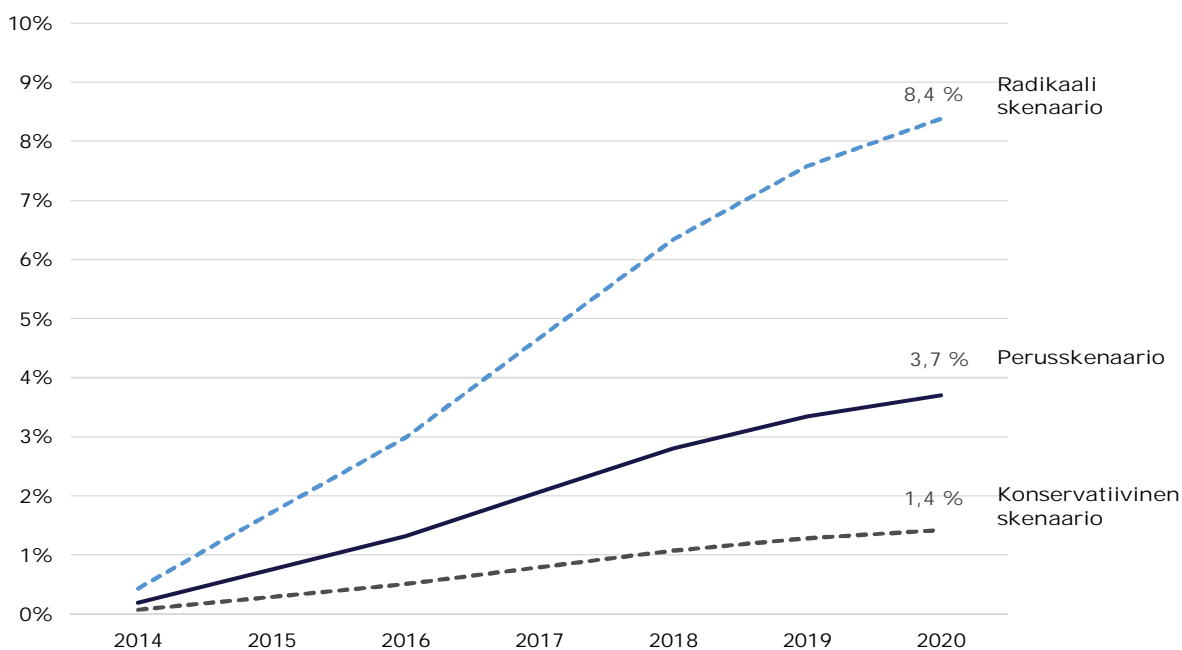
Kirjepostin jakelumarkkinan kehityksestä on luotu kolme skenaariota: perusskenaario sekä konservatiivinen ja radikaali skenaario (ks. Kuva 11). Näitä kaikki tarkastellaan lisäksi sekä realistisen että pessimistisen kirjevolyymiskenaarion valossa (ks. Kuva 9).

Kuva 11. Arvio yritysten lähettämien kirjeiden hintakehityksestä (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 12 on esitetty yhteenveto haastajayritysten ennakoitusta markkinaosuuden kehittymisestä eri skenaarioissa vuosina 2014–2020. Perusskenaariossa haastajayritysten yhteinen markkinaosuus osoitteellisten kirjeiden markkinasta (pois lukien yleispalvelukirjeet) nousee vajaaseen neljään prosenttiin. Konservatiivisessa skenaariossa markkinaosuus jää reiluun prosenttiin ja radikaalissa skenaariossa se puolestaan kohoaa reiluun kahdeksaan prosenttiin.

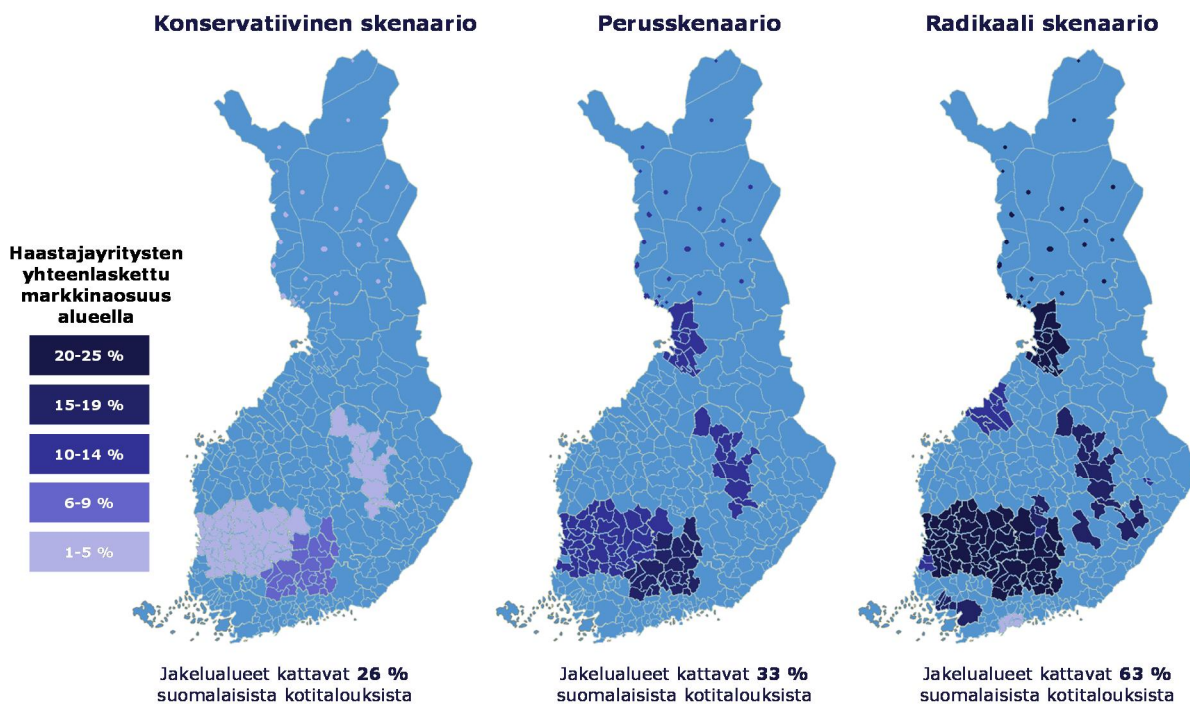
Haastajayritysten kokonaismarkkinaosuuden kehittyminen eri skenaarioissa vuosina 2014-2020
Markkinaosuus kirjemarkkinan⁽¹⁾ volyymeista

1) Sisältäen kaikki kirjeet (myös yleispalvelukirjeet)

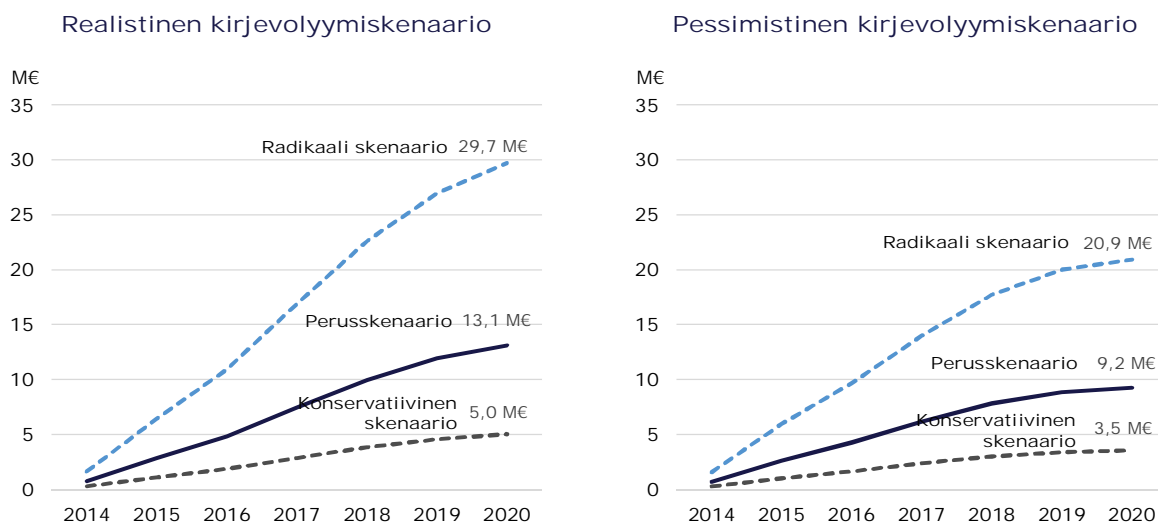
Kuva 12. Haastajayritysten markkinaosuuksien kehitys eri skenaarioissa (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 13 on esitetty kartalla Konsultin arviot kirjepostin jakeluverkkojen kehityksestä eri skenaarioissa. Konservatiivisessa skenaariossa muiden kuin Itellan kirjepostin jakeluverkot kattavat 26 %:a koko maan kotitalouksista, perusskenaariossa 33 %:a ja radikaalissa skenaariossa 63 %:a kotitalouksista.

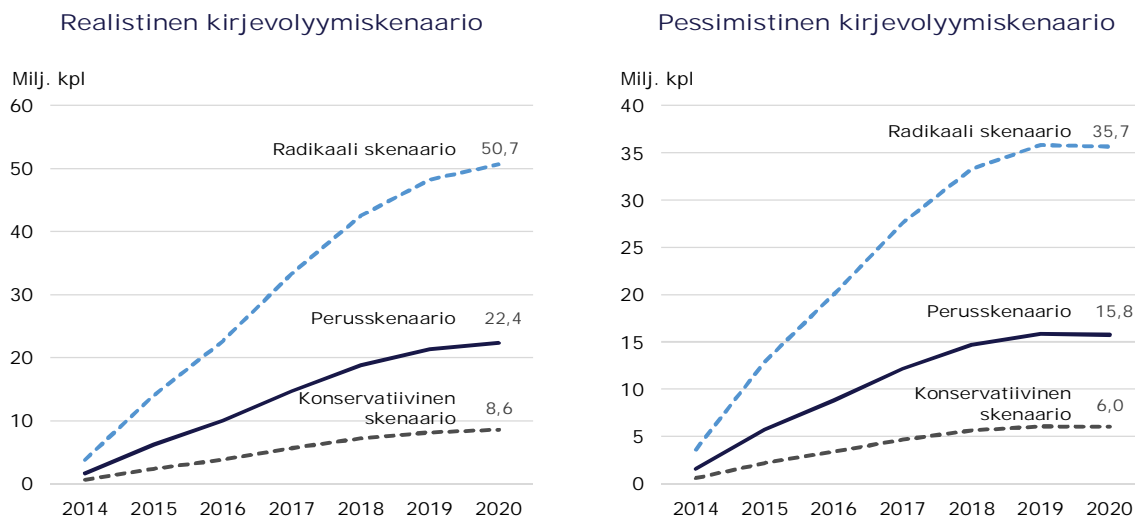
Kuva 13. Kilpailevien kirjepostin jakeluverkkojen muodostuminen eri skenaarioissa (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 14 esitetään haastajayritysten yhteenlasketun kirjejakeluliikevaihdon kehitys eri markkinakehitysskenaarioissa vuosina 2014–2020 sekä realistisen että pessimistisen kirjevolyymskenaarioiden valossa. Optimistisimmassa skenaariossa haastajayritysten liikevaihto nousee lähes 30 miljoonaan euroon ja pessimistisimmässä jää alle 4 miljoonaan euroon. Todennäköisimmässä skenaarioissa liikevaihto on noin 10 miljoonan euron tuntumassa vuonna 2020.

Kuva 14. Haastajayritysten yhteenlasketun kirjejakeluliikevaihdon kehitys eri skenaarioissa v. 2014–2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 15 esitetään vielä haastajayritysten yhteenlasketun kirjekäkeluvolyymien kehitys eri markkinakehitysskenaarioissa vuosina 2014–2020 sekä realistisen että pessimistisen kirjekäkeluvolyymiskenaarion valossa. Optimistisimmassa skenaariossa haastajayritysten kirjekäkeluvolyymi nousee noin 50 miljoonaan kappaleeseen ja pessimistisimmässä jää noin 6 miljoonaan kappaleeseen. Todennäköisimmissä skenaarioissa volyyymi on välillä 16–22 miljoonaa kappaletta vuonna 2020.

Kuva 15. Haastajayritysten yhteenlasketun kirjekäkeluvolyymien kehitys eri skenaarioissa v. 2014–2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

4. Arvio kirjekäyttöä kerättävissä olevista tukimaksuista

Tässä luvussa päivitetään postin yleispalvelun rahoitusta miettineen työryhmän esittämä mekanismi ja skenaariot siitä, kuinka yleispalvelun nettokustannukset voitaisiin koota alan toimijoilta. Aluksi tarkastellaan vaihtoehtoisia malleja tukimaksujen keräämiseksi ja tämän jälkeen tarkastellaan millaisia summia ennakoitujen markkinakehityksen valossa uusilta kirjekäyttöä jakelijayrityksiltä voitaisiin realistisesti kerätä tukimaksuina.

4.1 Vaihtoehtoiset mallit tukimaksujen keräämiseksi

Kirjekäyttöä harjoittavilta yrityksiltä kerättävillä tukimaksuilla on tarkoitus korvata postin yleispalvelun tarjoajalle (Itellalle) kilpailun kiristymisen ja ns. kermankuorijoiden markkinoille tulon aiheuttamaa kannattavuuden heikkenemistä. Tukimaksujen idea on se, että kilpailijoiden markkinaosuuden kasvaessa ne joutuvat yhä suuremmalla osuudella osallistumaan postin yleispalvelun kustannusten kattamiseen. Tällöin yleispalvelun tarjoaja ei merkittävästi kärsisi kilpailun lisääntymisestä ja yleispalvelun tarjoaminen laadukkaana koko Suomessa saataisiin varmistettua. Huomattakoon kuitenkin, että todennettua tuen tarvetta yleispalvelun turvaamiseksi ei Suomessa tällä hetkellä ole, ja tukimaksuja aletaan kerätä vasta, jos tällainen tuen tarve todetaan.

Tässä selvityksessä tukimaksujen maksamiseen velvoittavaksi liiketoiminnaksi katsotaan toimiluvanvarainen kirjekäyttöä pois lukien yleispalvelukirjeet – näin ollen tuettava liiketoiminta jätetään pois tukimaksujen laskentaperusteista (näin toimi myös postin yleispalvelun rahoitus -työryhmä). Kirjekäyttöä kerättävissä olevien tukimaksujen määrää arvioidaan kahdella eri määrytysperusteella:

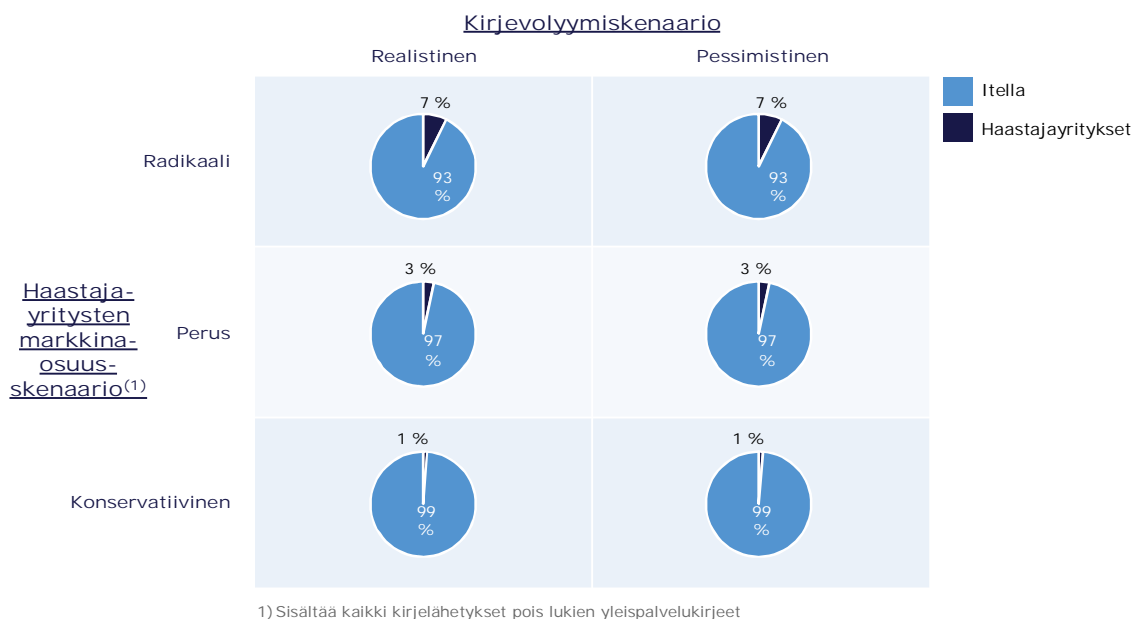

1) Sisällöllisesti tarkoitetaan samaa kuin LVM:n työryhmä ehdotuksessaan – he määrittivät liikevaihtoon perustuvan maksuperusteen seuraavasti: "maksun peruste on postipalvelun myyntihinta ilman tukimaksun ja arvonlisäveron osuutta"

Kuva 16. Vaihtoehtoiset mallit tukimaksujen keräämiselle

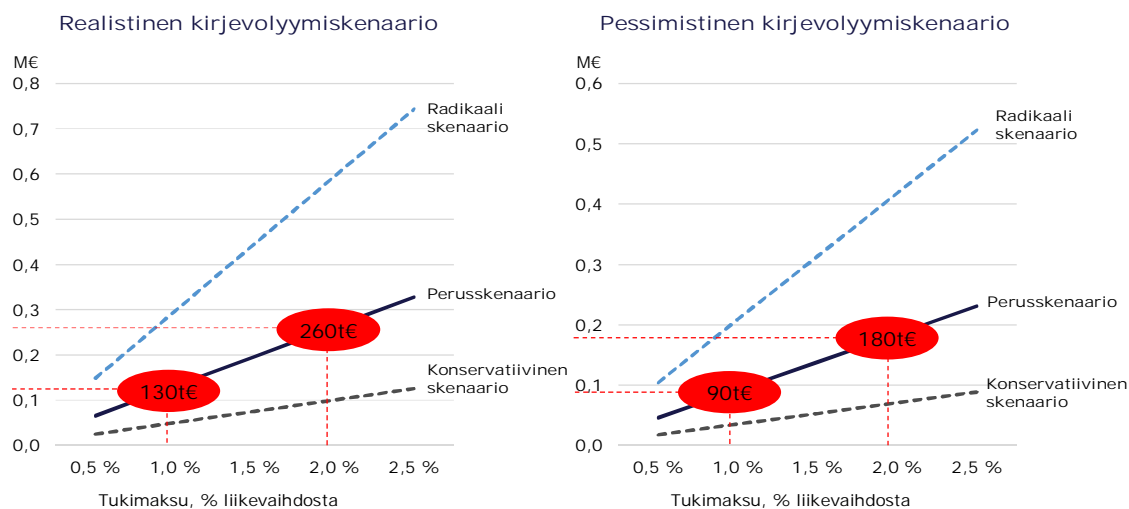
4.2 Tukimaksut liikevaihtoon perustuvassa mallissa

Kuvassa 17 esitetään tukimaksujen jakauma Itellan ja haastajayritysten kesken liikevaihtoon perustuvassa tukimaksu-mallissa. Jakaumat on laskettu sekä kaikilla kolmella kirjekäyttöä jakelun markkinakehitysskenaariolla että molemmilla kirjekäyttöä kehitysskenaarioilla. Kuten kuvasta nähdään, haastajayritysten kannalta suotuisimmassakin skenaariossa 93 prosenttia mahdollisista tukimaksuista perittäisiin Itellalta. Toisin sanoen Itella maksaisi saamansa tuen valtaosin itse itselleen.

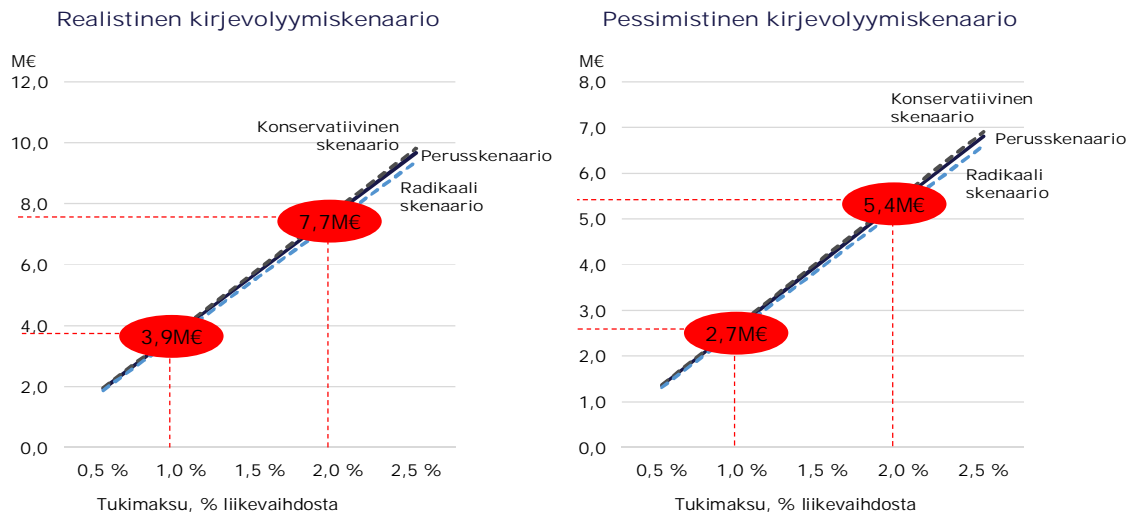
Kuva 17. Tukimaksujen jakauma liikevaihtoon perustuvassa mallissa Itellan ja haastajayritysten välillä eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 18 esitetään haastajaoperaattoreiden osuudet liikevaihtoon perustuvista tukimaksuista vuonna 2020 eri kehitysskenaarioissa absoluuttisina lukuina. Tukimaksujen kokoluokkana on käytetty kahta vaihtoehtoa: yhtä tai kahta prosenttia relevantista liikevaihdosta eli toimiluvan mahdollistamasta liikevaihdosta (ilman myönnettyjä alennuksia yms.). Yksi prosentti haastajayritysten kirjepostijakelun liikevaihdosta vastaa kirjevolyyymiskenaariosta riippuen 90–130 tuhatta euroa. Kaksi prosenttia vastaa puolestaan 180–260 tuhatta euroa. Haastajayrityksiltä kerättävissä olevat tukimaksusummat eivät siis ole absoluuttisesti kovin suuria.

Kuva 18. Haastajayrityksiltä kerättävät liikevaihtoon perustuvat tukimaksut eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

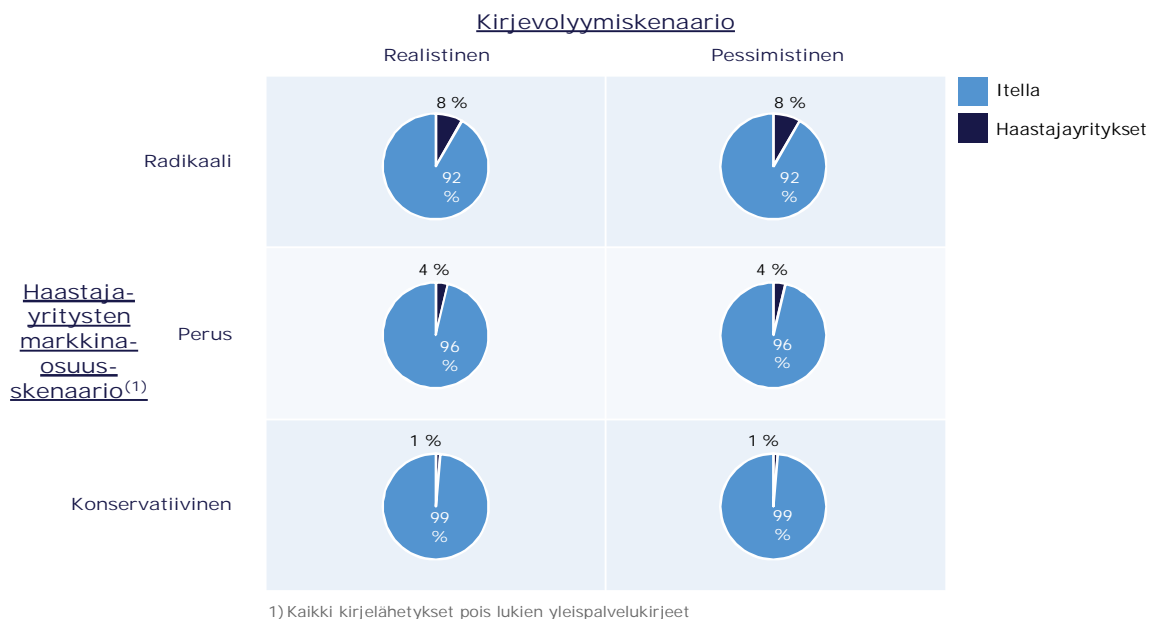
Kuvassa 19 esitetään Itellan vastaavat absoluuttiset tukimaksusummat. Yksi prosentti Itellan kirjepostijakelun liikevaihdosta vastaa kirjevolyyymiskenaariosta riippuen noin 3-4 miljoonaa euroa. Kaksi prosenttia vastaa puolestaan noin 5-8 miljoonaa euroa. Itellan potentiaaliset maksut liikkuvat siis miljoonissa, kun haastajayritysten yhteenlasketut maksut liikkuvat hädin tuskin sadoissa tuhansissa euroissa.

Kuva 19. Itellalta kerättävät liikevaihtoon perustuvat tukimaksut eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

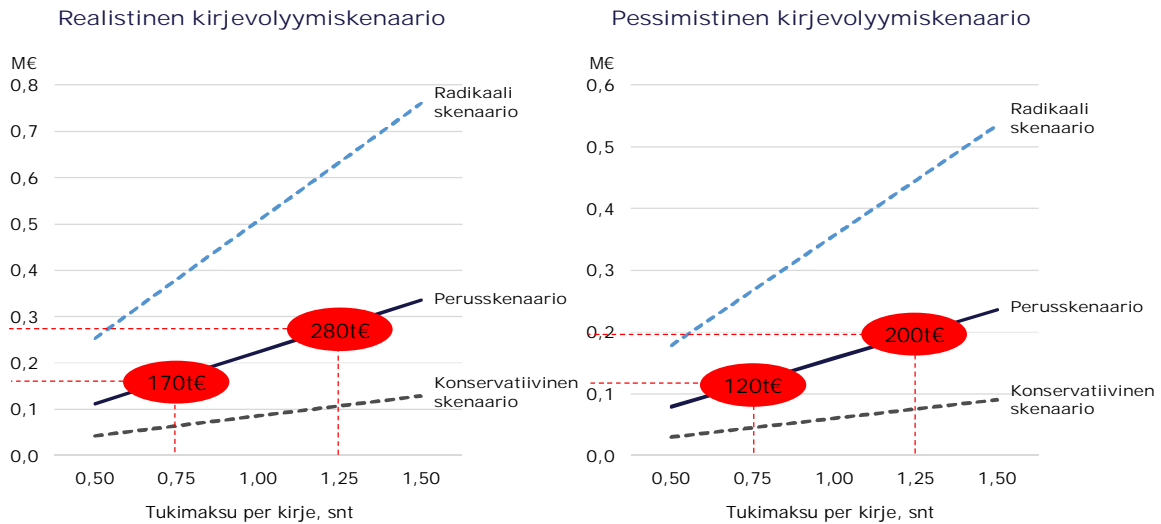
4.3 Tukimaksut kirjevolyymeihin perustuvassa mallissa

Kuvassa 20 esitetään tukimaksujen jakauma Itellan ja haastajayritysten kesken kirjevolyymeihin perustuvassa tukimaksumallissa. Jakaumat on laskettu sekä kaikilla kolmella kirjepostijakelun markkinakehitysskenaariolla että molemmilla kirjevolyymien kehitysskenaariolla. Kuvasta nähdään, että haastajayritysten kannalta suotuisimmassakin skenaariossa 92 prosenttia mahdollisista tukimaksuista perittäisiin Itellalta. Tämä on noin prosenttiyksikön enemmän kuin liikevaihtoperusteisessa mallissa. Tämä johtuu siitä, että saadakseen markkinaosuutta haastajayritykset joutuvat hinnoittelemaan palvelunsa alhaisemmiksi kuin Itella. Näin ollen haastajayrityksillä on Itellaan verrattuna suhteessa enemmän kirjevolyyymiä kuin liikevaihtoa.

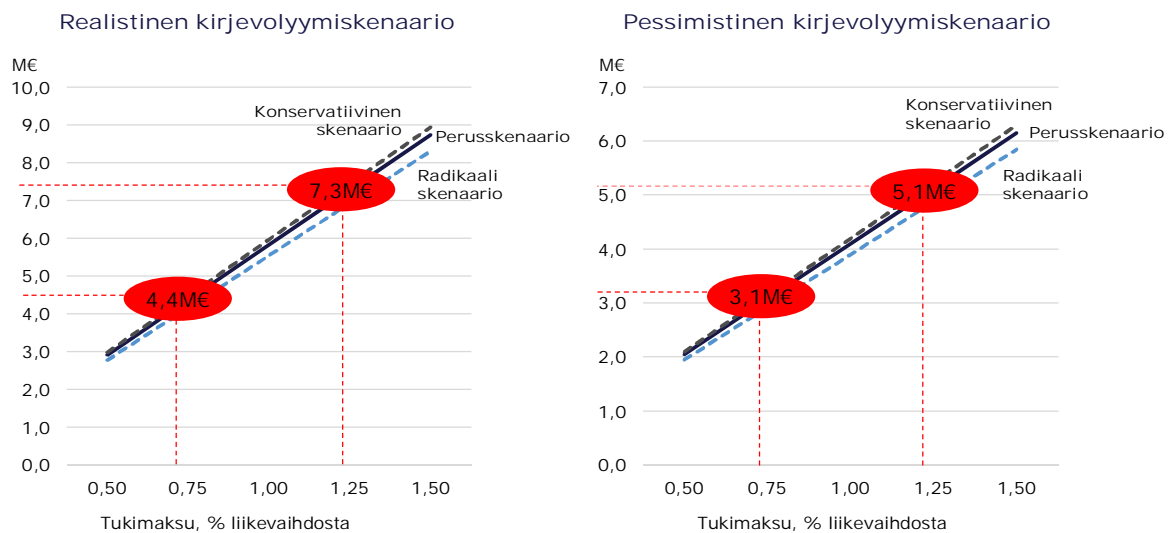
Kuva 20. Tukimaksujen jakauma kirjevolyymeihin perustuvassa mallissa Itellan ja haastajayritysten välillä eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 21 esitetään haastajaoperaattoreiden osuudet kirjevolyymeihin perustuvista tukimaksuista vuonna 2020 eri kehitysskenaarioissa absoluuttisina lukuina. Tukimaksujen kokoluokkana on käytetty kahta vaihtoehtoa: 0,75 senttiä tai 1,25 senttiä per kirje. Alhaisemmalla tasolla haastajayritysten tukimaksusummaksi tulee kirjevolyymien kehitysskenaariosta riippuen yhteensä 120–170 tuhatta euroa. Korkeammalla maksulla tukimaksusummaksi tulee 200–280 tuhatta euroa.

Kuva 21. Haastajayrityksiltä kerättävät kirjevolyymeihin perustuvat tukimaksut eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 22 esitetään Itellan vastaavat absoluuttiset tukimaksusummat kirjevolyymeihin perustuvassa tukimaksu mallissa. Esimerkiksi 0,75 sentin kirjekohtaisella tukimaksulla Itellan maksuosuudeksi tulee noin 3-4 miljoonaa euroa ja 1,25 sentin tukimaksulla noin 5-7 miljoonaa euroa. Kuten liikevaihtoperusteisissa tukimaksuissa, myös kirjevolyympiperusteisissa maksuissa Itellan potentiaaliset maksut liikkuvat miljoonissa, kun taas haastajayritysten yhteenlasketut maksut liikkuvat sadoissa tuhansissa euroissa.

Kuva 22. Itellalta kerättävät kirjevolyymeihin perustuvat tukimaksut eri skenaarioissa v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 23 esitetään vielä konkreettinen esimerkki tukimaksujen määräytymisestä keskisuuren uuden kirjepostijakelijan tapauksessa. Kuvassa esitetyillä oletuksilla laskien keskisuuren jakelijan, jonka kirjejakelun liikevaihto on reilut 1,5 M€:a, tukimaksu-osuudeksi tulee liikevaihdosta laskien 31 400 €/v. ja kirjevolyymistä laskien 35 500 €/v. Kuten edellä todettiin, volyyymeistä laskettu tukimaksu on uudelle toimijalle suurempi, koska uuden toimijan saama liikevaihto/kirje on keskimäärin alhaisempi kuin Itellalla.

Oletukset:

- Kirjevolyymien markkinakehitys noudattaa realistista skenaariota (kokonaisvolyyymi 605 milj.kpl v. 2020)
- Toimijan kirjejakelun volyyymi: 2,69 milj. kirjettä/v. (markk.osuus 0,44%)
- Toimijan kirjejakelun liikevaihto: 1,57 M€ (markk.osuus 0,39%)
- Liikevaihto/kirje: 0,59€
- Yleispalvelun ylläpitoon tarvittavan kokonaistuen tarve: 8,0 M€
= 2,0% koko postinjakelun liikevaihdosta
= 1,32 snt / jaeltu kirje

Tukimaksun suuruus
liikevaihdosta laskettuna:
31 400€

Tukimaksun suuruus
kirjevolyymistä laskettuna:
35 500€ (+13%)

Kuva 23. Esimerkki tukimaksujen määräytymisestä vaihtoehtoisilla tukimaksumalleilla keskisuuren uuden toimijan kannalta v. 2020 (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 24 esitetään vielä yhteenveto vaihtoehtoisten tukimaksun määräytymisperusteiden vertailusta. Vertailukriteereinä on käytetty tukimaksun määräytymisen pohjana käytettävien tietojen luotettavuutta ja tarkistettavuutta, tietojen tarkkuutta sekä toimijoiden tasavertaista kohtelua. Kaikilla kriteereille liikevaihtoperusteinen tukimaksu on parempi. Ensinnäkin liikevaihtolukuja on vaikeampi vääristellä alaspäin kuin kirjevolyymejä. Volyymiluvuissa joudutaan todennäköisesti luottamaan toimijoiden omiin ilmoituksiin. Toiseksi, kirjevolyymien osalta tulee haasteeksi myös se, että sama kirje voi kulkea monen jakelijan jakeluverkon kautta, jolloin tulee vaikeaksi määrittellä kenen jakelijan saldoon se pitäisi laskea. Kolmanneksi, kuten edellä huomattiin, kirjevolyymiperusteiset maksut kasvattavat uusien jakelutoimijoiden maksamaa suhteellista osuutta verrattuna liikevaihtoperusteiseen malliin. Tämä asettaa toimijat osittain eriarvoiseen asemaan.

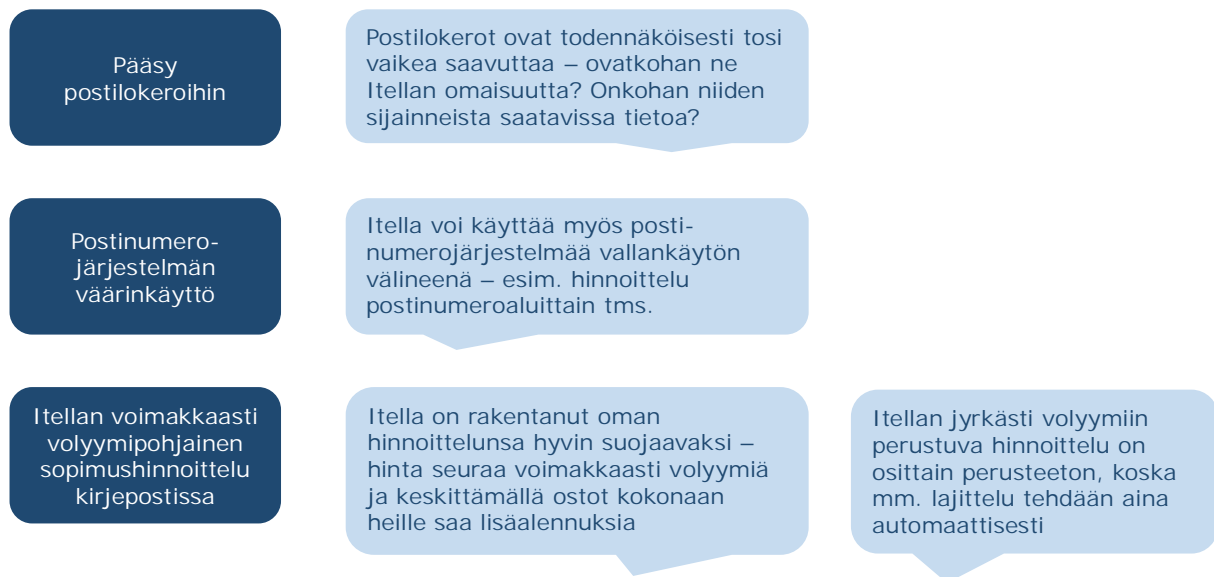
	Liikevaihtoperusteinen tukimaksu	Kirjevolyymiperusteinen tukimaksu
Tietojen luotettavuus ja tarkistettavuus	Hyvä (liikevaihtolukuja on vaikea vääristellä)	Heikko (volyymitiedot saadaan postiyriyksiltä itseltään)
Tietojen tarkkuus	Kohtalainen (relevantin liikevaihdon määrittäminen voi olla haasteellista)	Heikko (useassa jakeluverkossa kulkevat kirjeet voivat näkyä monen postiyriyksen volyymiluvuissa)
Toimijoiden tasavertainen kohtelu	Hyvä (euromääräiset maksut kerätään euromääräisten markkinaosuuksien suhteessa)	Kohtalainen (suurentaa hieman uusien toimijoiden maksamaa suhteellista osuutta tukimaksuista ⁽¹⁾)

1) Johtuen siitä, että liikevaihto per kirje on uusilla toimijoilla todennäköisesti alhaisempi kuin muilla toimijoilla, koska ne joutuvat hankkimaan markkinaosuutta pääsääntöisesti alhaisemmilla hinnoilla

Kuva 24. Tukimaksun määräytymisperusteiden vertailu (Lähde: VALOR-analyysi)

5. Tarpeet kehittää kirjepostin jakelun regulaatiota

Potentiaalisten uusien kirjepostin jakelijoiden haastatteluissa selvitettiin myös näiden toimijoiden näkemyksiä tarpeista kirjepostin kilpailutilanteen edistämiseksi ja postiyriyten yhteistyön helpottamiseksi erityisesti kirjepostin jakelumarkkinoille pääsyä koskevien säännösten osalta. Yleisesti ottaen toimijat eivät ainakaan vielä nähneet merkittäviä tarpeita kirjepostin jakelumarkkinoille pääsyä koskevan regulaation kehittämiseksi, mutta toimijat nostivat keskusteluissa esiin kolme mahdollista haastetta: pääsyn postilokeroihin, postinumerojärjestelmän väärinkäytön sekä Itellan kirjepostin voimakkaasti volyymipohjaisen sopimushinnoittelun, joka vaikeuttaa muiden toimijoiden markkinoille pääsyä. Kuvaan 25 on koottu ydinkohdat potentiaalisten uusien kirjepostin jakeluyritysten edustajien kommentteista näihin kolmeen huolenaiheeseen liittyen.

Kuva 24. Haastatteluissa esiin nousseita näkemyksiä kirjepostin jakelun regulaation kehittämiseksi (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 25 on analysoitu edellä mainittuihin huolenaiheisiin liittyviä regulaation kehittämistarpeita. Postilokeroon pääsyn osalta nykyinen postilaki on hyvin yksiselitteinen: postiyriyksen on järjestettävä toiselle postiyriykselle pääsy hallinnassaan olevaan postilokeroon tai vastaavaan rakennelmaan. Tämä huolenaihe ei siis ole todellinen, vaan asia on ratkaistu jo nykyisessä lainsäädännössä.

Postinumerojärjestelmän ylläpito on tällä hetkellä Itellan hallussa. Vuonna 2012 LVM selvitti mahdollisuutta postinumerojärjestelmän siirtämiseen Viestintävirastolle, mutta tämä todettiin raskaaksi ja vaikeasti toteutettavissa olevaksi prosessiksi. Asiaa selvittänyt työryhmä kuitenkin esitti, että postinumerojärjestelmän kehitystä varten perustettaisiin neuvoa-antava toimikunta, mutta käytännön ylläpitotyö säilyisi Itellalla. Nykyisessä postilaissa Itellalle on määritelty velvollisuus luovuttaa tietoja postinumerojärjestelmästä käyttökelpoisessa muodossa pyydettyä. Lisäksi markkina-aseman väärinkäyttöä – esimerkiksi hinnoittelemalla kirjepostipalvelut kilpailijoiden jakelualueilla edullisemmin – säätelee kilpailulaki ja valvoo kilpailu- ja kuluttajavirasto. Emme siis näe postinumerojärjestelmän väärinkäyttömahdollisuuden vaativan regulatiivisia muutoksia tällä hetkellä, mutta asia vaatii luonnollisesti seurantaa.

Itellan mahdollinen voimakkaasti volyymiperusteinen sopimushinnoittelu kirjepostissa on myös asia, joka kuuluu määräävän markkina-aseman väärinkäytön valvonnan ja kilpailulain piiriin. Emme näe, että tämäkään huolenaihe vaatii tällä hetkellä regulatiivisia muutoksia.

Pääsy postilokeroihin	Postilain 39§:ssä säädetään tällä hetkellä: "Postiyritys on velvollinen järjestämään toiselle postiyritykselle pääsyn hallinnassaan olevaan postilokeroon tai muuhun sellaiseen rakennelmaan, jossa postin saajan osoitepaikka sijaitsee" ⁽¹⁾	Ei vaadi muutoksia
Postinumero-järjestelmän väärinkäyttö	Postilain 37§:ssä säädetään tällä hetkellä: "[Itellan tulee] luovuttaa pyydettyä tietoa postinumero-järjestelmästä. Tiedot on luovutettava postitoiminnan hoitamiseksi käyttökelpoisessa muodossa sekä kustannussuuntautuneella hinnalla ja avoimin ja syrjimättömin ehdoin." ⁽²⁾	Seurattava asia, mutta ei vaatine muutoksia
Itellan voimakkaasti volyymipohjainen sopimushinnoittelu kirjepostissa	Kilpailuvirasto tutkii nykyinsäädännön puitteissa määräävän aseman väärinkäyttöepäilyksiä sekä mm. kilpailulain toteutumista	Seurattava asia, mutta ei vaatine muutoksia

1) Pykälässä säädetään lisäksi seuraavasti: "Postiyritys voi järjestää pääsyn valitsemallaan tavalla, joka ei kuitenkaan saa muodostaa estettä toisen postiyrityksen toiminnalle. Tässä pykälässä tarkoitettu pääsy tulee toteuttaa kustannus-suuntautuneella hinnalla sekä avoimin ja syrjimättömin ehdoin. Yleispalvelun tarjoajan on annettava toiselle postiyritykselle kaikki tämän postitoiminnan hoitamisessa tarpeelliset tiedot postilaatikoiden sijainnista."

2) Lisäksi Itellan on tiedotettava postinumeroa koskevasta muutoksesta tehokkaasti viimeistään kaksi kuukautta ennen muutoksen toteuttamista

Kuva 25. Esitettyjen kirjepostin jakelun regulaation kehittämistarpeiden arviointi (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 26 on vielä Konsultin omaa analyysiä regulaation mahdollisista kehittämistarpeista LVM:n asettaman yleispalvelun rahoitusta pohtineen työryhmän suositusten pohjalta. Toisten postiyritysten jakeluverkkoon pääsystä lukee nykyisessä postilaissa seuraavasti: "Postiyrityksen ... tulee kuljettaa toisen nimetyn operaattorin sille luovuttama suljettu posti sekä avopostina lähetettävät kirjelähetykset turvallisimmalla tavalla niitä nopeimpia teitä, joita se käyttää omissa lähetyksissään" (postilaki 36.2§). Postilaissa ei kuitenkaan ole selvää säädöstä siitä, miten postiyritysten tulisi hinnoitella muiden postiyritysten jaeltavaksi antamat postilähetykset. Jos esimerkiksi haastajayritys toimittaa Itellalle kirjeitä valmiiksi lajiteltuina paikallisiin postikonttoreihin, voiko Itella vaatia niistä "täyden hinnan", vaikka osa työstä on jo valmiiksi tehty? Postilaissa mainitaan ainoastaan, että "postiyritys on velvollinen järjestämään toiselle postiyritykselle pääsyn hallinnassaan olevaan postilokeroon tai muuhun sellaiseen rakennelmaan, jossa postin saajan osoitepaikka sijaitsee" ja että "...pääsy tulee toteuttaa kustannussuuntautuneella hinnalla sekä avoimin ja syrjimättömin ehdoin" (postilaki 39§). Tämä koskee kuitenkin vain postinsaajan osoitepaikkaan pääsyä ja sen hinnoittelua – ei esimerkiksi runkoverkkoon pääsyn hinnoittelua. Ehdotamme, että kirjelähetysten kauttakulkua sääntelevään postilain 36§:ään lisättäisiin maininta kauttakulun järjestämisestä esimerkiksi "kustannussuuntautunein ja syrjimättömin ehdoin, jotka eivät saa muodostaa estettä toisen postiyrityksen toiminnalle".

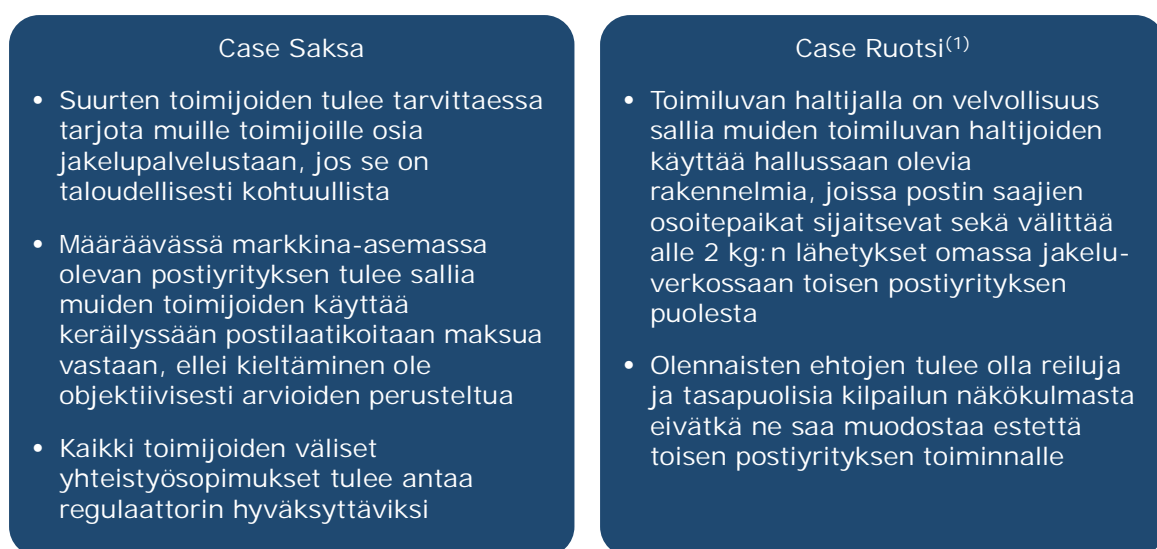
Sen sijaan toisen postiyrityksen verkkoon tai sen pääsyn osalta potentiaaliset postilain nykyiset säädökset vaikuttavat riittävältä sekä potentiaalisten haastajapostiyritysten näkemyksen mukaan, kun puhutaan sopimusasiakkaiden massapostituksista. Käsitys voi kuitenkin muuttua, kun haastajayhtiöt aloittavat toimintansa käytännössä.

1) Haastajapostiyriykset pitävät lain säännöksiä riittävinä sopimusasiakkaiden massapostitusten hoitamisen näkökulmasta – jos joku postitoimija haluaisi kilpailla Itellan kanssa kuluttajapostissa, nykyiset säännökset eivät varmasti olisi riittävät

Kuva 26. Regulaation osa-alueet, joita saatetaan joutua tarkentamaan kilpailun edistämiseksi kirjepostin jakelussa (Lähde: VALOR-analyysi)

Kuvassa 27 on kuvattu esimerkkejä kirjepostin jakelun kilpailutilannetta parantavista toimenpiteistä Saksan ja Ruotsin postilaeista. Saksassa mm. kaikki postiyriysten väliset yhteistyösopimukset tulee antaa regulaattorin hyväksyttäväksi. Ruotsissa puolestaan postiyriysten täytyy välittää kaikki toisten postiyriysten lähettämät alle 2 kg:n painoiset lähetykset omassa jakeluverkossaan siten, että postin välittämisen ehdot ovat reilut ja tasapuoliset kilpailun näkökulmasta eivätkä ne muodosta estettä toisen postiyriyksen toiminnalle ("villkoren för detta ska vara skäligen och konkurrensneutrala, samt icke-diskriminerande i förhållande till vad tillståndshavaren tillämpar för sin egen verksamhet"). Vastaava tarkennus olisi hyvä lisätä myös Suomen postilakiin, kuten edellä todettiin.

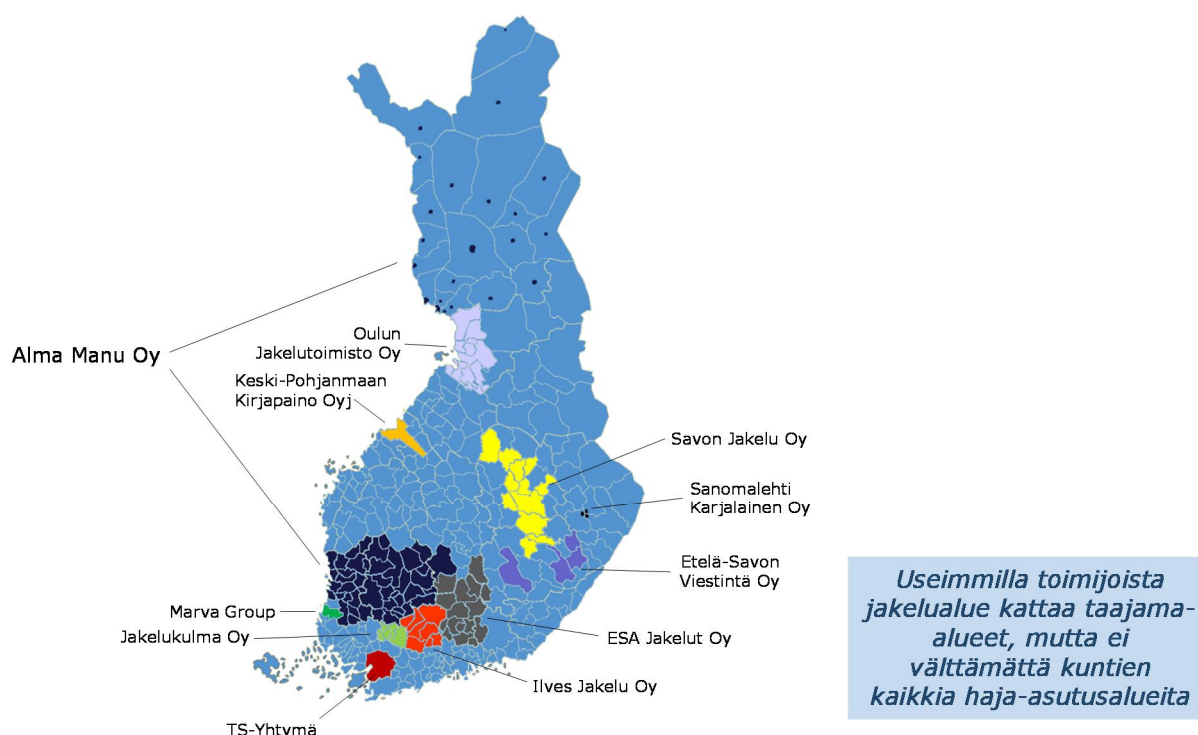
1) Ruotsin postilaki 5. d§

Lähde: Universal Service Auctions in Liberalized Postal Markets, Swiss Economics (2009); Regulatory challenges in the German postal market, Bundesnetzagentur in edustajan esitys (2010); Postgesetz (22.12.1997); Ruotsin postilaki (2010:1045) 4.5§-4.6§

Kuva 26. Esimerkkejä kirjepostin jakelun kilpailutilannetta parantavista toimenpiteistä – case Saksa ja Ruotsi

6. Yhteenveto

Potentiaalisimmat "haastajayritykset", jotka voisivat aloittaa Itellan kanssa kilpailevan kirjepostin jakelutoiminnan, ovat nykyisiä sanomalehtien varhaisjakeluyrityksiä. Kuvassa 27 esitetään yhteenveto varhaisjakelua tekevien yritysten nykyisistä maantieteellisistä jakelualueista. Varhaisjakeluyrityksistä ensimmäisinä kirjepostin jakelun aloittavat todennäköisimmin Ilves Jakelu Oy (Hämeenlinnan seutu), ESA Jakelut Oy (Lahden seutu) ja Alma Manu Oy (Tampereen, Porin ja ehkä Rovaniemen, Kemin ja Kajaanin seudut). Muita potentiaalisia uusia kirjepostin jakeluyrityksiä ovat Konsultin arvion mukaan mm. Oulun Jakelutoimisto Oy (Oulun seutu) ja Savon Jakelu Oy (Kuopion seutu).

Kuva 27. Yhteenveto varhaisjakelua tekevien yritysten nykyisistä jakelualueista (pl. Itella) (lähde: VALOR-analyysi, yritysten internet-sivut)

Kirjepostin jakelumarkkinan kehityksestä on luotu kolme skenaariota: perusskenaario sekä konservatiivinen ja radikaali skenaario (ks. Kuva 11). Alla on esitetty haastajayritysten yhteenlaskettu markkinaosuus vuonna 2020 eri skenaarioissa. Perusskenaariossa haastajayritysten euromääräinen markkinaosuus koko kirjejakelumarkkinasta nousee 3-4 prosenttiin (pois lukien yleispalvelukirjeet).

Skenaario	Liikevaihto yht. / euromääräinen markkinaosuus	Kirjevolyymi yht. / volyymiperusteinen markkinaosuus
Perusskenaario	13 M€ / 3,3%	22 milj. kpl / 3,7%
Radikaali skenaario	30 M€ / 7,3%	51 milj. kpl / 8,4%
Konservatiivinen skenaario	5 M€ / 1,3%	9 milj. kpl / 1,4%

Kuva 28. Haastajayritysten yhteenlaskettu markkinaosuus v. 2020 vaihtoehtoisissa kirjepostin jakelumarkkinan kehitysskenaarioissa (lähde: VALOR-analyysi, laskettu ns. realistisella skenaariolla kirjeiden jakeluvolyymien kehitykselle, ks. kuva 9)

Luotettavimmaksi, tarkimmaksi ja tasapuolisimmaksi mekanismiksi postin yleispalvelun tukimaksujen keräämiseksi katsotaan liikevaihtoperusteinen tukimaksu, jonka perusteena on toimiluvan mahdollistaman kirjepostitoiminnan liikevaihto pois lukien yleispalvelukirjeet (eli tuettava liiketoiminta ei kasvata tukimaksuja). Kuvassa 29 on esitetty Itellan ja haastajayritysten osuudet liikevaihtoperusteisista tukimaksuista eri skenaarioissa.

Skenaario	Tukitarve 10 M€	Tukitarve 20 M€
Perusskenaario	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 9,67 M€ • Haastajat 0,33 M€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 19,34 M€ • Haastajat 0,66 M€
Radikaali skenaario	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 9,27 M€ • Haastajat 0,73 M€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 18,53 M€ • Haastajat 1,47 M€
Konservatiivinen skenaario	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 9,87 M€ • Haastajat 0,13 M€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Itella 19,74 M€ • Haastajat 0,26 M€

Kuva 29. Itellan ja haastajayritysten osuudet liikevaihtoperusteisista tukimaksuista vuonna 2020 vaihtoehtoisissa kirjepostin jakelumarkkinan kehitysskenaarioissa (lähde: VALOR-analyysi)

Vaikuttaa siltä, että jos tukimaksut otetaan käyttöön, maksujen laskentaan ja seurantaan vaadittavien resurssien kustannus saattaa ylittää haastajayrityksiltä kerättävissä olevien tukimaksujen yhteissumman. Haastajayrityksiltä kerättävissä olevat summat ovat kuitenkin vain satoja tuhansia euroja vuodessa. Haastajayrityksiltä perittävää tukisummaa ei voi kuitenkaan merkittävästi suurentakaan, koska se muuttuu tällöin suhteellisesti niin suureksi, että se estää kilpailun syntyminen kirjepostin jakelussa. Tämä tarkoittaisi käytännössä paluuta lähtöpisteeseen eli EU:n Komission kritisoiman postitoimintamaksulain aikaan.

Potentiaaliset kirjepostin haastajayritykset katsoivat potentiaalisiksi markkinoille pääsyn esteiksi lähinnä Itellan voimakkaasti volyymipohjaisen sopimushinnoittelun kirjepostissa sekä mahdollisuuden, että Itella käyttää postinumerojärjestelmää väärin esim. hinnoitteleamalla kilpailijoiden jakeluverkkoalueiden postinumerot muita edullisemmiksi. Näiden osalta konsultti pitää kuitenkin nykyisiä postilain ja kilpailulain säädöksiä riittävinä väärinkäytösten estämiseksi. Sen sijaan Itellan verkkoon pääsyä sääntelevien postilain pykäliden osalta haastatellut yritykset eivät tällä hetkellä nähneet tarvetta muutoksiin. Konsultin näkemyksen mukaan voisi kuitenkin olla järkevää lisätä postilakiin maininta toisten postiyritysten kirjeiden välitysvollisuuden (tai vaihtoehtoisesti jakeluverkon eri osiin pääsyn) kustannussuuntautuneista ja syrjimättömistä ehdoista, jotka eivät saisi muodostaa estettä toisen postiyrityksen toiminnalle (kuten yleispalvelun rahoitusta pohtinut LVM:n työryhmä esitti).

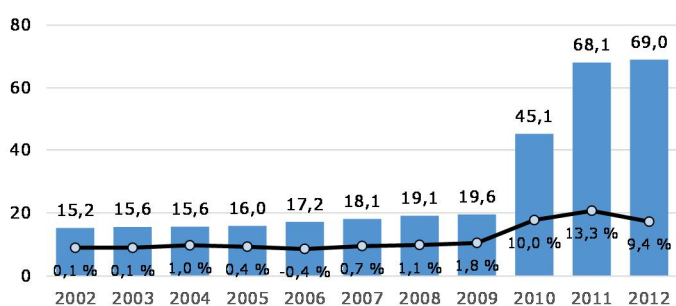
LIITE: Potentiaalisten kirjepostijakeluyritysten kuvaukset

Alma Manu Oy

Perustiedot

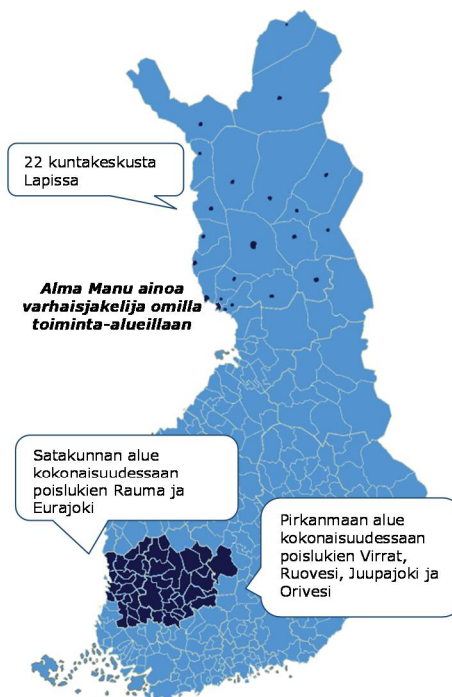
- Nykymuotoinen Alma Manu syntyi vuonna 2010, kun Aamujakelu Oy:n nimi muutettiin Alma Manu Oy:ksi ja yritykseen liitettiin Alma Median kolme lehtipainoa
- Osa Alma Media -konsernia
- Työllistää n. 1 200 henkilöä, joista n. 1 000 lehdenjakajia
- Tase 9,8 M€
- Päätuotteena sanomalehtien painaminen ja varhaisjakelu
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~65 milj. kpl/v.

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: Alma Manu Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

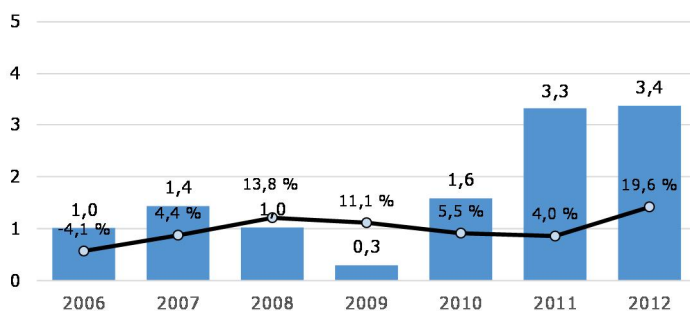

Bring Express Suomi Oy

Perustiedot

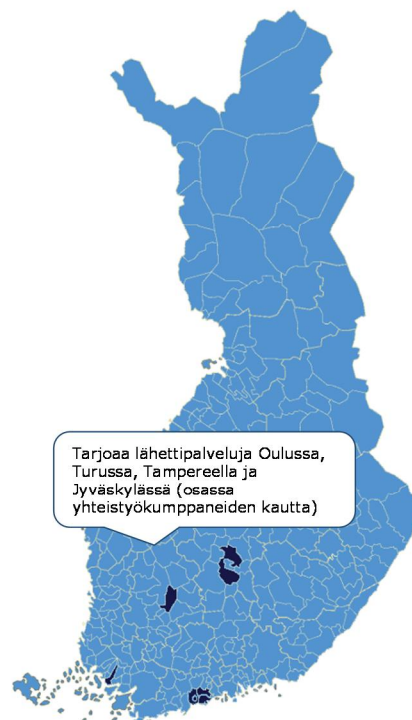
- Bring on osa Norjan postin (Posten Norge) omistamaa logistiikkakonsernia
- Bring (Citymail) jakaa osoitteellista kirjepostia Norjan lisäksi Ruotsissa, jossa toiminta on keskittynyt kirjeiden sopimusjakeluun (B2B ja B2C) suurissa kaupungeissa (markk.osuus kirjepostissa n. 11%:a) – jakoi kirjeitä myös Tanskassa v. 2007-10, kunnes lopetti kannattavuusongelmien vuoksi
- Bring tarjoaa Suomessa kuriirilähettyksiä ja kylmäkuljetuksia
- Bring Express Suomi Oy:n taseen loppusumma on 2,1 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: Bring Express Suomi Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

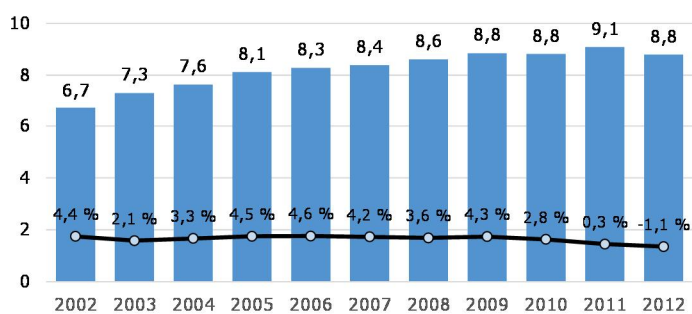

ESA Jakelut Oy

Perustiedot

- Osa Mediatalo ESAa, johon kuuluvat sanomalehdet Etelä-Suomen Sanomat ja Itä-Häme, viisi kaupunkilehteä ja painopalveluita ja paikallisradiotoimintaa - ESA Jakelut Oy hoitaa sanomalehtien varhaisjakelun
- Sai toimiluvan kirjepostin jakeluun vuonna 2012, mutta valittiin toimilupaehtoista KHO:hon
- Työllistää 417 henkilöä, joista valtaosa lehdenjakajia
- Tase 1,4 M€
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~25 milj. kpl/v.

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: ESA Jakelut Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

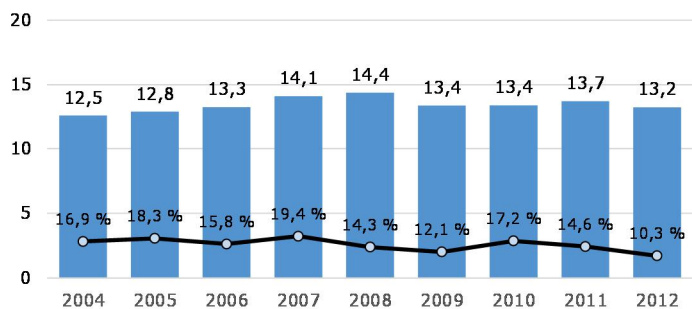

Etelä-Savon Viestintä Oy

Perustiedot

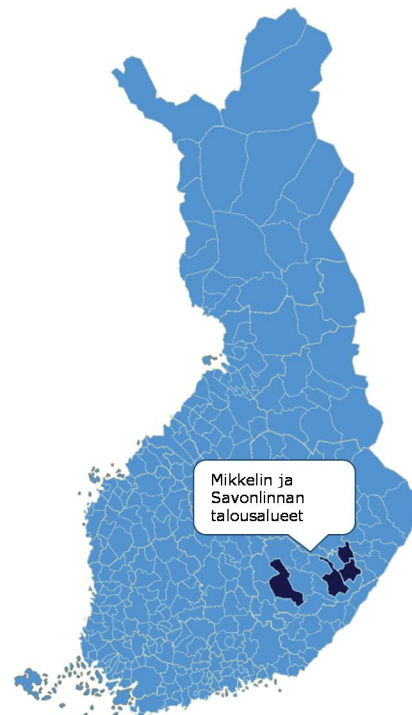
- Emoyhtiö Länsi-Savo Oy perustettu vuonna 1888
- Julkaisee ja jakelee sanomalehti Länsi-Savo, lisäksi jakelee saman konsernin muita lehtiä - merkittävimpänä Itä-Savo
- Työllistää n. 370 henkilöä, joista n. 115 jakajaa (osa-aik.)
- Tase 6,5 M€ ja omavaraisuusaste 50,6 %
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~12 milj. kpl/v. ja jakelutoiminnan liikevaihto n. 2,6 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: Etelä-Savon Viestintä Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

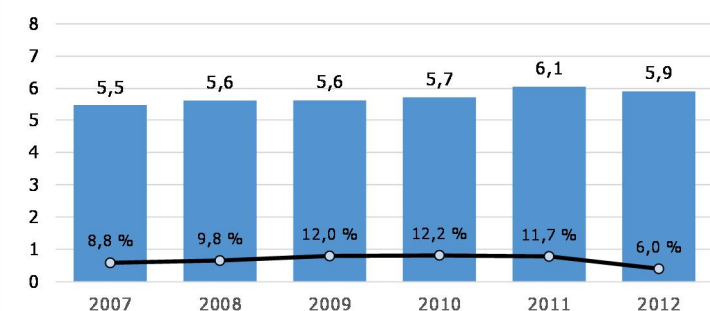
Nykyinen jakelualue

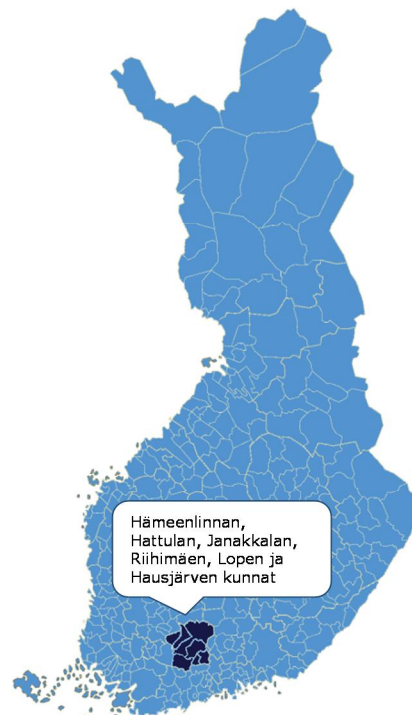
Ilves Jakelu Oy

Perustiedot

- Hämeen Sanomat Oy:n tytäryhtiö – konserniin kuuluu myös Hämeenlinnan Kaupunkiuutisia ja muita osoitteettomia lähetyksiä jakeleva Hämeenlinnan jakelupalvelu Oy
- Sai toimiluvan kirjepostin jakeluun vuonna 2012, mutta haastoi LVM:n KHO:hon toimilupaehtojen vuoksi – KHO palautti toimiluvan Valtioneuvoston uudelleen valmisteluun
- Työllistää suoraan 76 henkilöä
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~20 milj. kpl/v.
- Tase 2,1 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

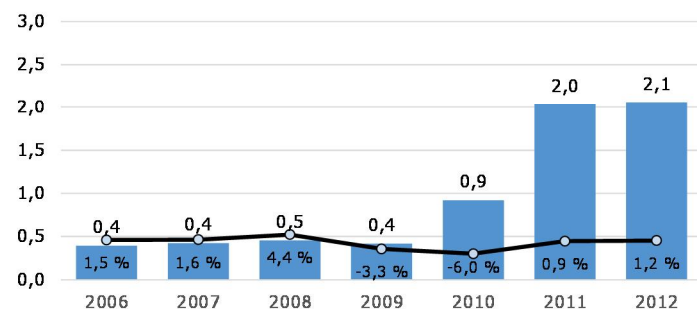
Lähteet: Ilves Jakelu Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

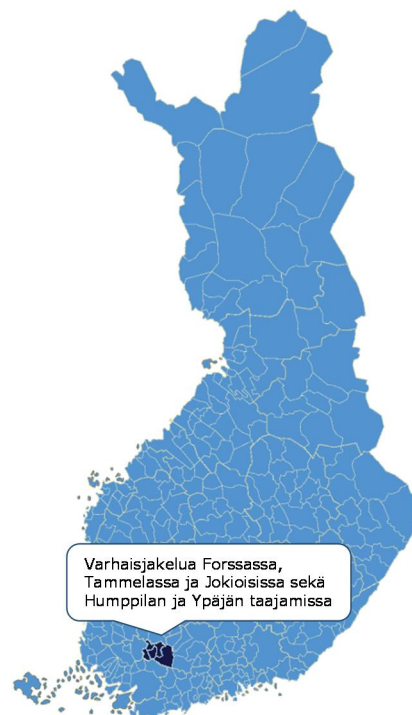
Jakelukulma Oy

Perustiedot

- Jakelukulma Oy kuuluu Forssan Kirjapaino Oy -konserniin
- Yhtiö hoitaa säännöllisesti Forssan Lehden lisäksi kuuden sanomalehtinimikkeen varhaisjakelua alueellaan (ml. suuret päivälehdet ja 3-päiväinen Loimaan Lehti)
- Sanomalehtien varhaisjakelu työllistää n. 50 varhaisjakajaa ja toimihenkilöä
- Tase 0,3 M€
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi 7-8 milj. kpl/v.

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: Jakelukulma Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

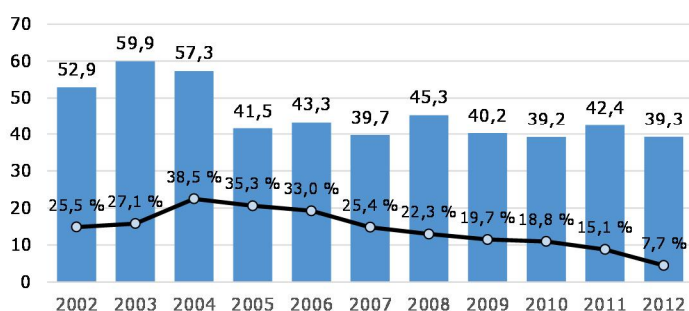
Nykyinen jakelualue

Janton-konserni

Perustiedot

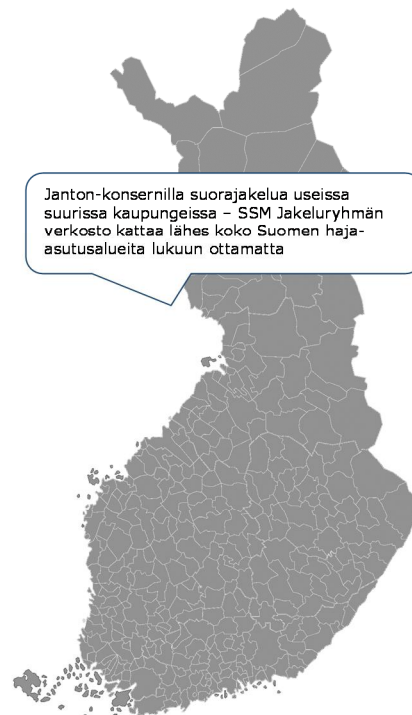
- Janton-konserni muodostuu Janton Oy:n lisäksi 9 Jantonin kokonaan omistamasta tytäryhtiöstä⁽¹⁾ sekä 14 yhteisyrityksestä, joista kahdeksassa Jantonilla on osake-enemmistö
- Jantonin omistamiin jakeluyhtiöihin kuuluvat mm. Suomen Suoramainonta Oy (lv 29,9M€) ja Helsingin Jakelu-Expert Oy (lv 6,2M€)
- Päätuotteena osoitteeton suorajakelu
- Janton toimii osana SSM Jakeluryhmä -yhteistyöketjua, johon kuuluu lisäksi 29 muuta jakeluyritystä, joista valtaosa on pieniä
- Ryhmän jakeluvolyymi n. 1 200 milj. lähetystä/v. (osoitteettomat)
- SSM Jakeluryhmässä n. 6 500 jakajaa (ml. osa-aikaiset)

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

1) Suomen Suoramainonta Oy, Helsingin Jakelu-Expert Oy, Jakelu-Ässät Oy, Joensuun Ykkösjakelut Oy, Pasi-Jakelut Oy, P-S Suorajakelu Oy, Citypress Oy, Janetnet Oy, Citycard Oy
Lähteet: Janton-konsernin tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

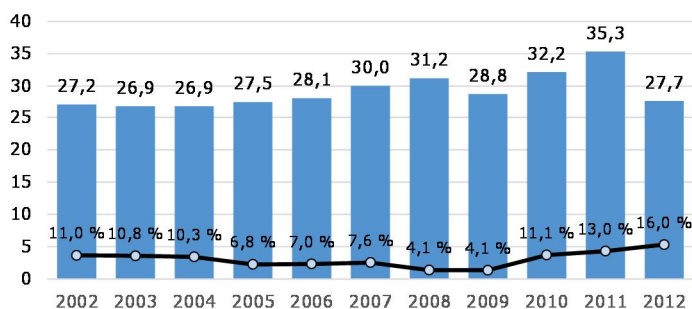

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj

Perustiedot

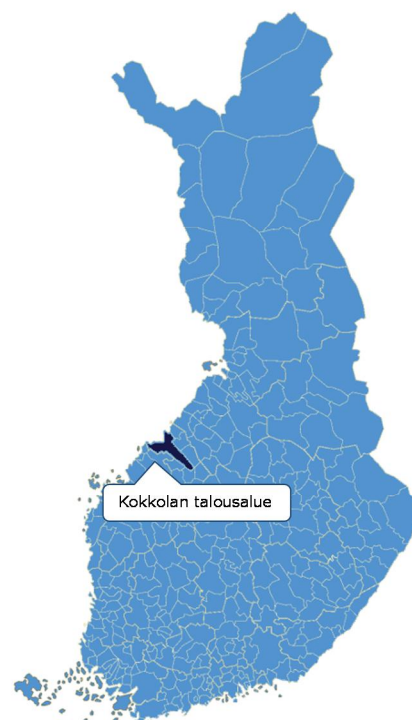
- Vuonna 1919 perustettu sanomalehtiin, painotoimintaan ja verkkopalveluihin keskittynyt mediakonserni
- Yhdeksän sanomalehteä, joista suurin on Keskipohjanmaa
- Työllistää 192 henkilöä
- Tytäryhtiö Kokkolan Jakelu Oy:ssä n. 50 jakajaa (osa-aik.)
- Tase 44,4 M€ ja omavaraisuusaste 45,8 %
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi 2-3 milj. kpl/v. ja jakelutoiminnan liikevaihto n. 600 k€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

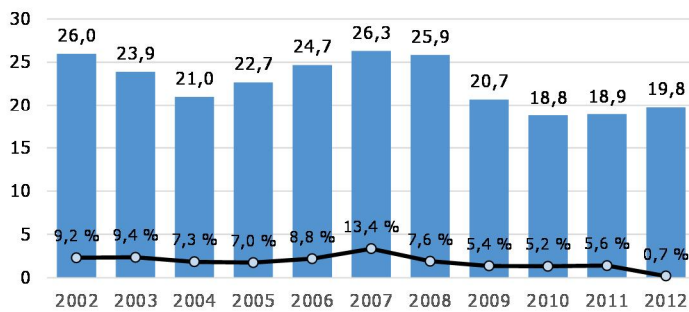
Nykyinen jakelualue

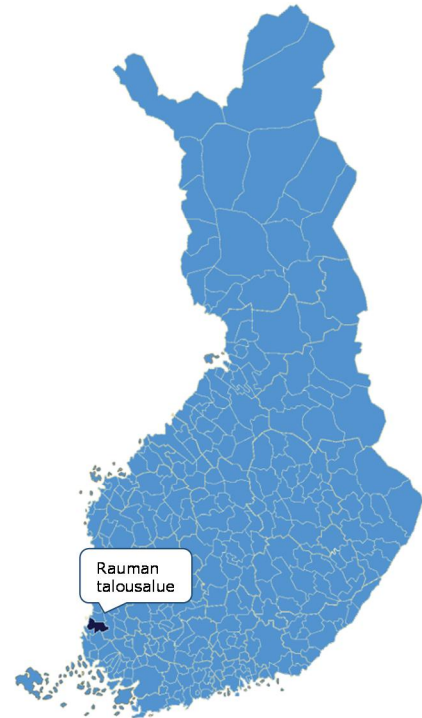
Marva Group -konserni

Perustiedot

- Raumlainen paikallismedian, pakkausteollisuuden ja graafisen alan mediakonserni - toimi aiemmin nimellä Länsi-Suomi Yhtymä Oy (vaihtoi nimeään vuonna 2012)
- Julkaisee ja jakelee sanomalehti Länsi-Suomea ja kaksi kertaa viikossa ilmestyvää kaupunkilehti Uutta Raumaa
- Työllistää n. 150 henkilöä, joista n. 50 jakajaa (osa-aik.)
- Tase 13,3 M€ ja omavaraisuusaste 46,1 %
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~8 milj. kpl/v. ja jakelutoiminnan liikevaihto n. 2 M€¹

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

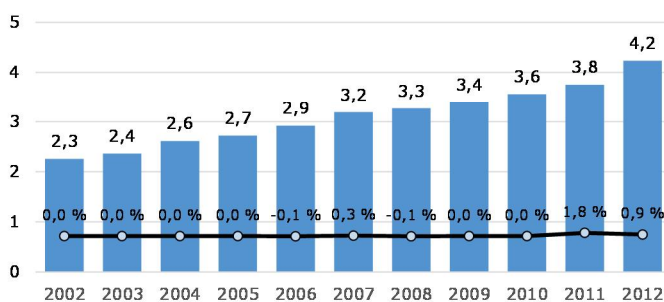
Lähteet: Marva Group tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

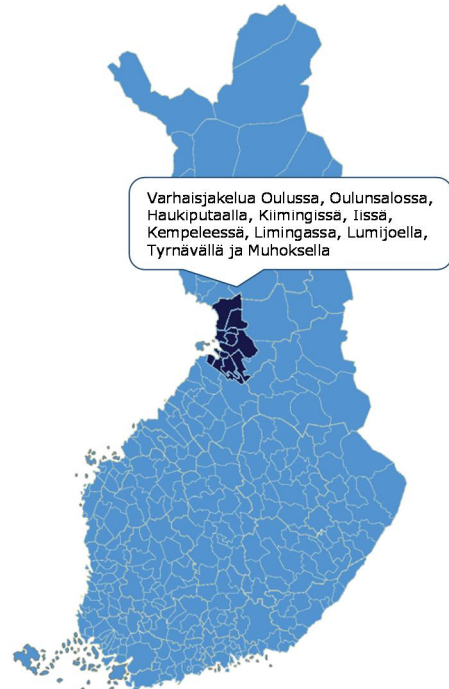
Oulun Jakelutoimisto Oy

Perustiedot

- Osa Kaleva-konsernia, joka julkaisee Kaleva-lehden lisäksi kahta kaupunkilehteä: Oulussa ilmestyy Forum24 ja Kemissä Lounais-Lappi
- Oulun Jakelutoimisto Oy työllistää n. 140 henkilöä
- Hoitaa alueellaan Kalevan varhaisjakelua sekä osoitteetonta jakelua
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~20 milj. kpl/v.
- Tase 0,9 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

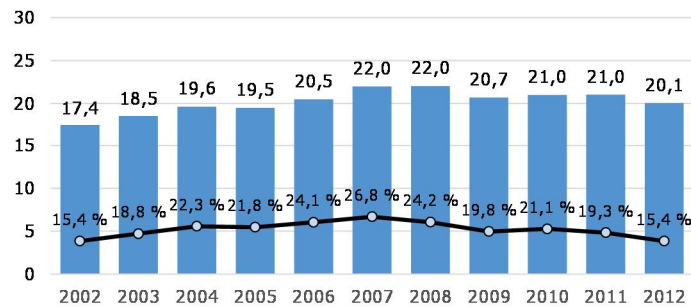
Lähteet: Oulun Jakelutoimisto Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

Sanomalehti Karjalainen Oy

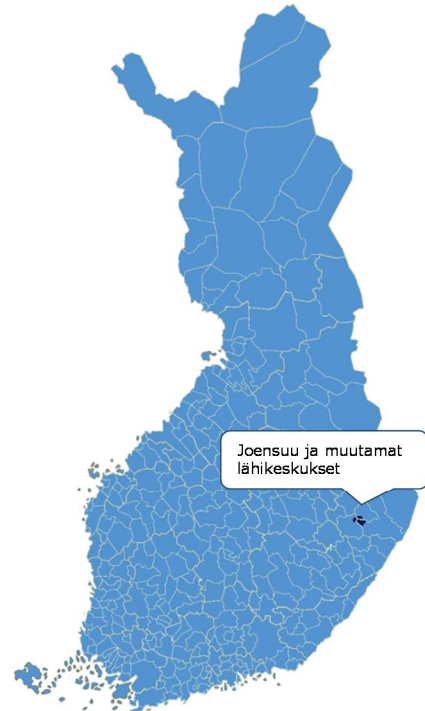
Perustiedot

- Emoyhtiö Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy perustettu vuonna 1899
- Julkaisee ja jakelee sanomalehti Karjalaista
- Työllistää n. 130 henkilöä, joista n. 50 jakajaa (osa-aik.)
- Tase 4,2 M€ ja omavaraisuusaste 27,8 %
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~8 milj. kpl/v. ja jakelutoiminnan liikevaihto n. 2 M€¹

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

1) VALORin arvio.

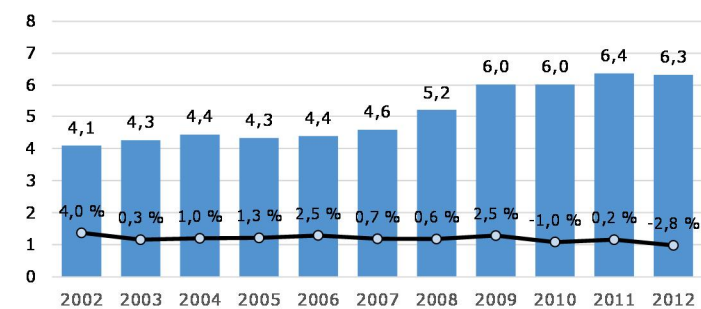
Lähteet: Sanomalehti Karjalainen Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

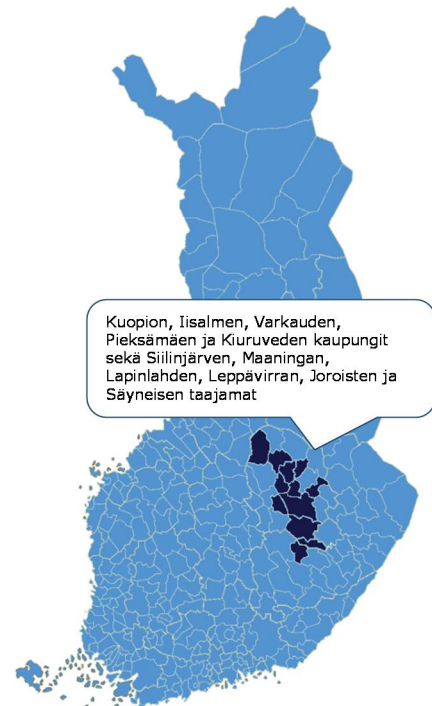
Savon Jakelu Oy

Perustiedot

- Savon Jakelu Oy kuuluu Keskisuomalainen -konserniin
- Jakaa alueellaan säännöllisesti 13 sanomalehtinimikettä, joista suurimmat ovat Savon Sanomat, Helsingin Sanomat, Iisalmen Sanomat ja Warkauden Lehti
- Työllistää n. 250 jakajaa ja toimihenkilöä
- Arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~20 milj. kpl/v.
- Tase 1,2 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

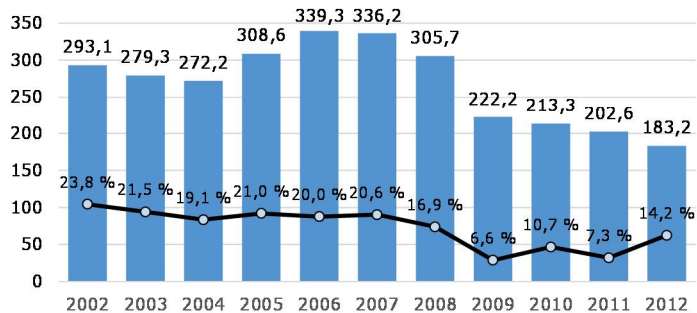
Lähteet: Savon Jakelu Oy:n tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue

TS-Yhtymä

Perustiedot

- Vuonna 1905 perustettu mediakonserni, joka kustantaa 11:ta lehteä Varsinais-Suomen alueella – lisäksi mm. radiotoimintaa sekä viestintä-, paino- ja jakelupalveluja
- Ketosen suvun omistama, konsernissa n. 1 300 henkilöä
- Varhaisjakelua tekee tytäryhtiö Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy, jossa on 60 jakajaa - lisäksi osakkuusyhtiöt Turku-Palvelu Oy ja Salo-Suorajakelu Oy tekevät osoitteetonta jakelua (300 jakajaa)
- Tase 279,1 M€ ja omavaraisuusaste 75,0 %
- Varsinais-Suomen Tietojakelu Oy:n arvioitu sanomalehtien varhaisjakeluvolyymi ~10 milj. kpl/v. ja jakelun liikevaihto 2,2 M€

Liikevaihdon (M€) ja käyttökate-%:n kehitys 2002-2012

Lähteet: TS-Yhtymän tilinpäätöstiedot, VALOR-analyysi

Nykyinen jakelualue